

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
OCHRONY ŚRODOWISKA
W ZIELONEJ GÓRZE

✉ ul. H. Siemiradzkiego 19
65-231 Zielona Góra

🌐 wios@zgora.pios.gov.pl

☎ tel. 68 454 85 50
📠 fax 68 454 84 59

💻 www.zgora.pios.gov.pl

📘 www.facebook.com/wioszg

🐦 www.twitter.com/wioszielonagora

INFORMACJA

o stanie środowiska w powiecie wschowskim
na tle wyników badań kontrolnych i monitoringowych
przeprowadzonych w 2013 r. w województwie lubuskim

Rzeka Barycz koło Wyszanowa (fot. Przemysław Susek)

Zielona Góra, październik 2014 r.

Wprowadzenie

Informację opracowano na podstawie wyników badań monitoringowych i kontrolnych stanu środowiska wykonanych w 2013 r. i w latach poprzednich przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

I Ocena stanu środowiska na terenie powiatu wschowskiego na tle województwa lubuskiego – według badań monitoringowych

1. Wody powierzchniowe

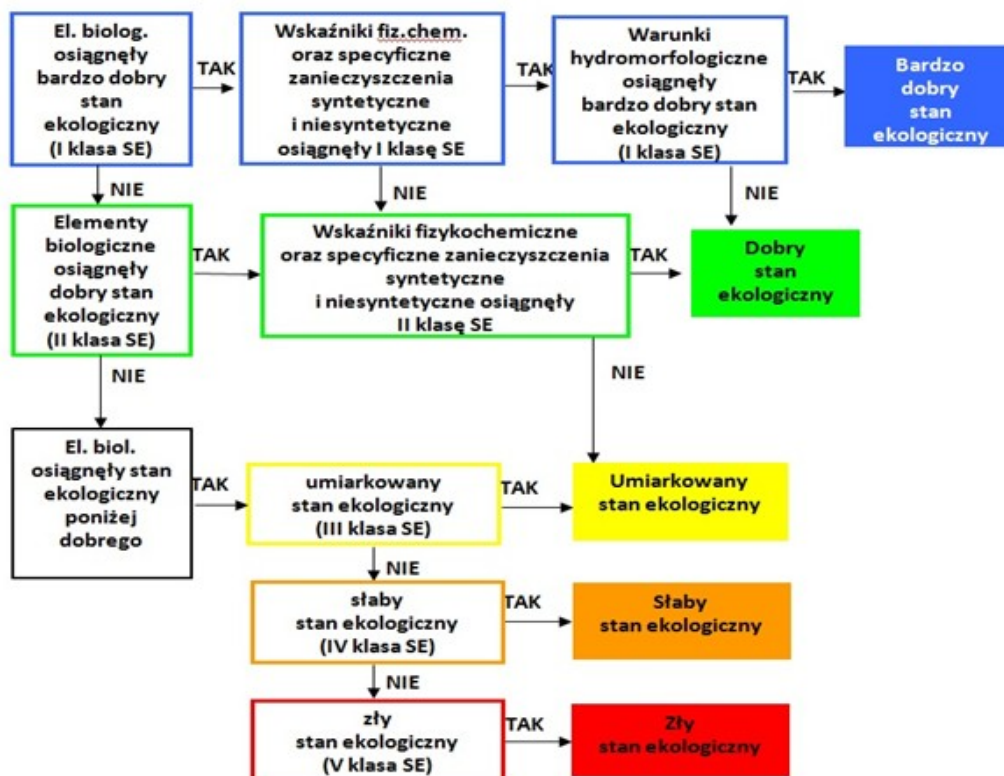
Monitoring wód powierzchniowych w 2013 r. prowadzony był zgodnie z zapisami: Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), rozporządzenia Ministra Środowiska z 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 258, poz. 1550) z uwzględnieniem projektu jego nowelizacji oraz Wojewódzkiego Programu Monitoringu Środowiska (WPMŚ). Badania jakości wód powierzchniowych prowadzone były w sieciach monitoringu:

- diagnostycznego (w tym diagnostycznego na obszarach chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków), który ustanawia się w celu oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych (jcw), jak również w celu określenia rodzajów oraz oszacowania wielkości znacznych oddziaływań wynikających z działalności człowieka, na które narażone są określone części wód. Umożliwia także dokonanie oceny długoterminowych zmian stanu jcw w warunkach naturalnych oraz w warunkach szeroko rozumianych oddziaływań antropogenicznych. Zakres pomiarowy oprócz elementów biologicznych, hydromorfologicznych i fizykochemicznych z grup 3.1-3.5 oraz z grupy 3.6 (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne), obejmuje także badania substancji chemicznych szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego – substancje priorytetowe (np. kadm, nikiel, ołów, rtęć, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, pestycydy).
- operacyjnego, który prowadzi się na jcw, które są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych i służy do oceny stanu wód i zmian krótkoterminowych. Prowadzony jest na podstawie badań elementów biologicznych wspomaganych elementami fizykochemicznymi oraz, jeżeli jest to uzasadnione, pomiarami niektórych wskaźników chemicznych,
- obszarów chronionych będących jednolitymi częściami wód:
  - przeznaczonymi do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
  - przeznaczonymi do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym i obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków,
  - wrażliwymi na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych oraz narażone na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

W jednym punkcie pomiarowo – kontrolnym realizowanych było kilka programów badań. Częstotliwość tych badań była zróżnicowana i zależała od celu, dla którego dany punkt pomiarowo-kontrolny został wyznaczony.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka – poprzez ocenę potencjału ekologicznego), ocenę stanu chemicznego i ocenę stanu.

Stan/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza oznacza maksymalny potencjał ekologiczny. O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego (rys. 1.)

Rys. 1. Schemat klasyfikacji stanu ekologicznego (źródło: Poradnik REFCOND, CIS-WFD, Guidance No 10)

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako „poniżej dobrego”.

Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach, tj. gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan/potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w stanie złym (tab. 1.)

Tab. 1. Schemat oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych

Stan wód		Stan chemiczny	
		Dobry stan chemiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego
Stan ekologiczny / potencjał ekologiczny	Bardzo dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry i powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Dobry stan ekologiczny / potencjał ekologiczny dobry i powyżej dobrego	Dobry stan wód	Zły stan wód
	Umiarkowany stan ekologiczny / umiarkowany potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Słaby stan ekologiczny / słaby potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód
	Zły stan ekologiczny / zły potencjał ekologiczny	Zły stan wód	Zły stan wód

Ocenę jednolitej części wód należy obniżyć do stanu „złego”, niezależnie od wyników stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, jeśli nie są spełnione określone dla niej dodatkowe wymagania jakościowe związane z występowaniem w jej obrębie obszarów chronionych lub ze względu na sposób jej wykorzystywania (rekreacja, ujęcia wody pitnej).

Z powyższych reguł wynika, że stan jednolitej części wód można ocenić jedynie na podstawie jednego z trzech wymienionych wyżej elementów (nawet przy braku klasyfikacji dla pozostałych), jeśli wskazuje on na stan zły.

Ze względu na dużą liczbę jednolitych części wód w Polsce objęcie ich wszystkich monitoringiem jest niemożliwe. Z tego powodu przy prezentowaniu oceny stanu/potencjału ekologicznego rozróżnia się wyniki dla jednolitych części wód monitorowanych i dla jednolitych części wód niemonitorowanych, które klasyfikowane są poprzez ekstrapolację, na podstawie wyników uzyskanych dla części wód monitorowanych.

1.1. Rzeki

W 2013 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze prowadził badania wód rzecznych na terenie województwa lubuskiego w 38 punktach pomiarowo-kontrolnych na 37 jednolitych części wód powierzchniowych. Na podstawie uzyskanych wyników została opracowywana ocena stanu jednolitych części wód rzecznych za rok 2013 z uwzględnieniem dziedziczenia wyników oceny z lat 2010-2012. Wykonano ją w oparciu o wytyczne opracowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska i rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. Nr 257, poz. 1545) z uwzględnieniem projektu nowelizacji ww. rozporządzenia. Łącznie przebadano w tym okresie 106 jcwp rzecznych.

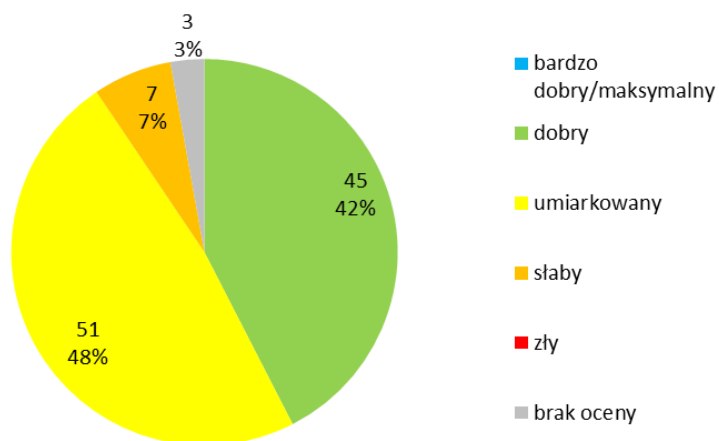
Stan/potencjał ekologiczny określono w 103 jcwp. Dobry stan/potencjał ekologiczny stwierdzono w 45 jcwp, umiarkowany w 51 jcwp, a słaby w 7 jcwp. W żadnej jcwp nie stwierdzono zarówno bardzo dobrego/maksymalnego, jak i złego stanu/potencjału ekologicznego (rys. 2.). O wynikach oceny stanu/potencjału ekologicznego poniżej stanu dobrego decydowała głównie klasa elementów biologicznych, w kilkunastu przypadkach ocena ta była zdeterminowana przez klasę elementów fizykochemicznych. Najczęściej przekroczenia granicznych wartości określonych dla II klasy jakości wód powierzchniowych występowały w przypadku ogólnego węgla organicznego oraz fosforanów.

Stan chemiczny określono w 29 jcwp, z czego w 7 jcwp stwierdzono dobry stan, a w 22 zły stan (rys. 3). Spowodowane to było przekroczeniami średniorocznych wartości sumy wskaźników: benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu, które odnotowano we wszystkich badanych pod tym kątem jcwp. Ponadto w 2 jcwp (Nysa Łużycka od Skrody do Chwaliszówki i Nysa Łużycka od Chwaliszówki do Lubszy) stwierdzono również przekroczenia maksymalnych wartości rtęci.

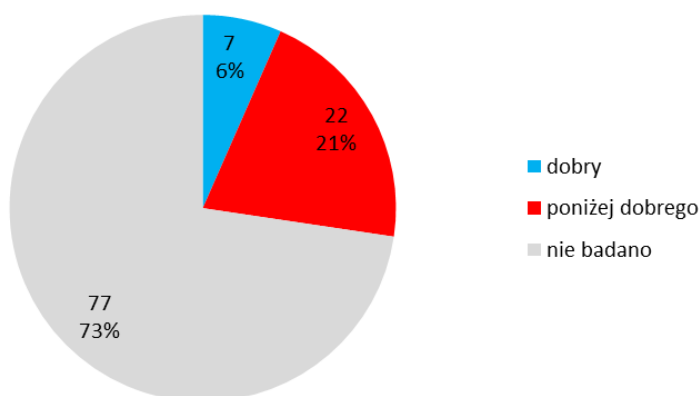
Po uwzględnieniu spełnienia wymagań dodatkowych dla obszarów chronionych wykonano ocenę stanu jednolitych części wód rzecznych, która wykazała, że zaledwie 2 jcwp osiągnęły dobry stan. Zły stan stwierdzono w 72 jcwp. W przypadku 32 jcwp nie była możliwa ocena stanu ze względu na brak badań wskaźników chemicznych (rys. 4.).

Na obszarze powiatu wschowskiego występują jednolite części wód powierzchniowe rzeczne, monitorowane przez WIOŚ w Zielonej Górze, Poznaniu i Wrocławiu. W 2013 r. WIOŚ w Zielonej Górze nie wykonywał badań rzek na tym terenie.

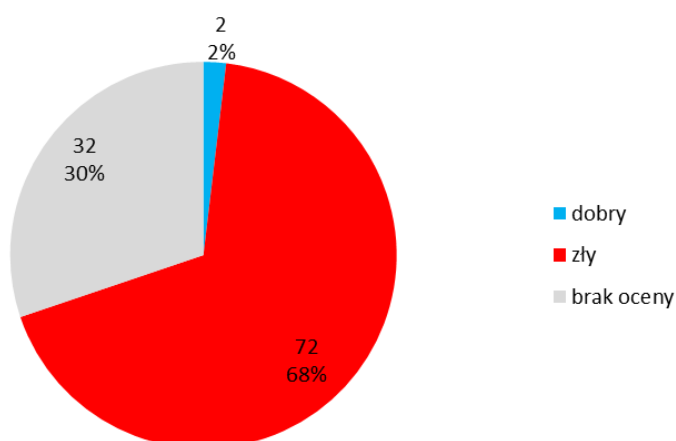
Tabela nr 2 przedstawia ocenę stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego, ocenę spełnienia dodatkowych wymagań dla obszarów chronionych oraz ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na obszarze powiatu wschowskiego za 2013 r. z uwzględnieniem dziedziczenia wyników ocen z lat 2010-2012.

Rys. 2. Ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód rzecznych w województwie lubuskim badanych w latach 2010-2013

Rys. 3. Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód rzecznych w województwie lubuskim badanych w latach 2010-2013

Rys. 4. Ocena stanu jednolitych części wód rzecznych w województwie lubuskim badanych w latach 2010-2013 po uwzględnieniu spełnienia wymagań dodatkowych dla obszarów chronionych

Tab. 2. Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na obszarze powiatu wschowskiego na podstawie wyników badań z lat 2010-2013

Nazwa ocenianej jcwpp	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Rok badań	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1.-3.5.)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.6.) – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	SPELNIENIE WYMAGAŃ DODATKOWYCH DLA OBSZARÓW CHRONIONYCH (TAK/NIE)	OCENA STANU JCWP
Krzycki Rów do dopł. ze Wschowy z jez. Krzyckim Wielkim	Krzycki Rów - na południe od Wschowy (m. Siedlnica)	2010	II	I	PRD	I	UMIARKOWANY		NIE	ZŁY
Krzycki Rów od dopł. ze Wschowy do Odry	Krzycki Rów - ujście do Odry (most na drodze Nowa Sól - Stany)	2010	II	I	II	I	DOBRY		NIE	ZŁY
Obrzyca do Ciekącej z jez. Sławskim, Tarnowskim Dużym	Czernica - dopływ jez. Sławskiego A-21 (m. Sława)	2010	I	I	II	I	DOBRY		TAK	
	Obrzyca - powyżej ujścia Ciekącej (m. Konotop)	2012								
Barycz od Orli do Odry*	Barycz – most w m. Osetno	2011	IV	II	PRD	I	SLABY	DOBRY	NIE	ZŁY
	Barycz – ujście do Odry	2013								
Rów Polski od Rowu Kaczawskiego do Baryczy*	Rów Polski – ujście do Baryczy	2013	III	II	PRD	I	UMIARKOWANY	PSD_sr	NIE	ZŁY
Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko**	Młynówka Kaszczorska - Łysa Góra	2012	IV	I	PSD	II	SLABY	PSD	NIE	ZŁY

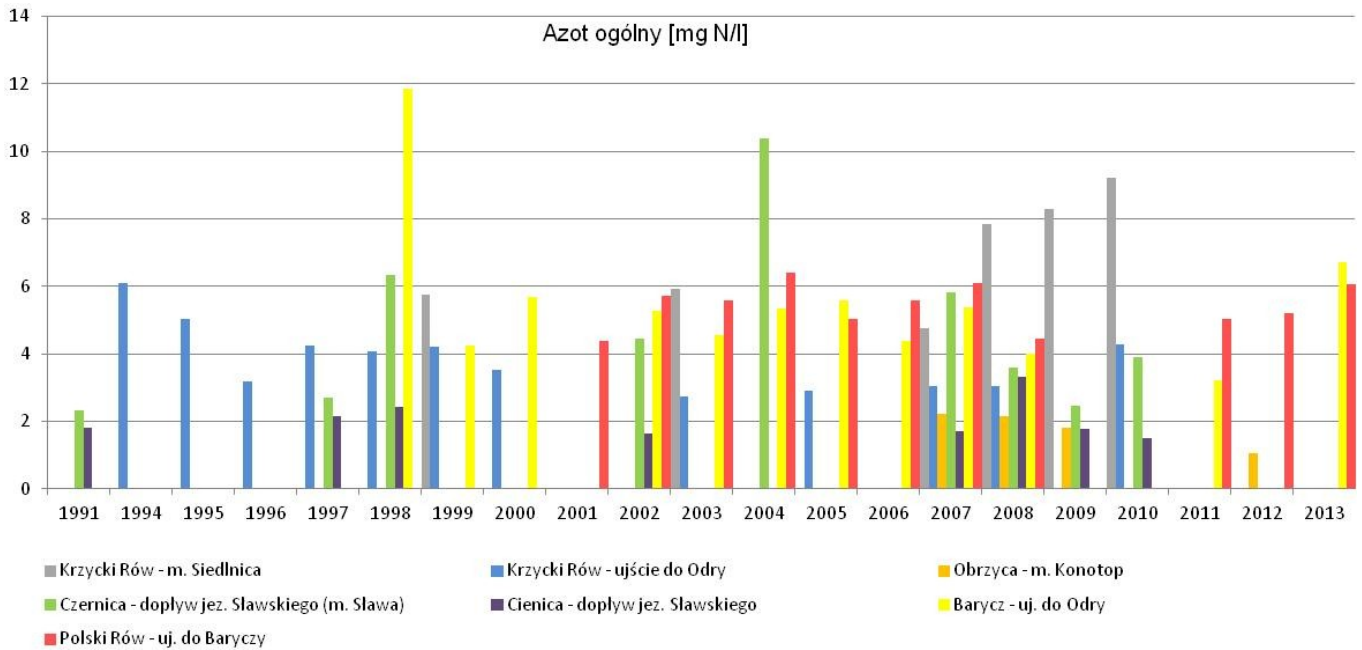
* ocena wykonana przez WIOŚ we Wrocławiu

** ocena wykonana przez WIOŚ w Poznaniu

OBJAŚNIENIA DO TABELI:

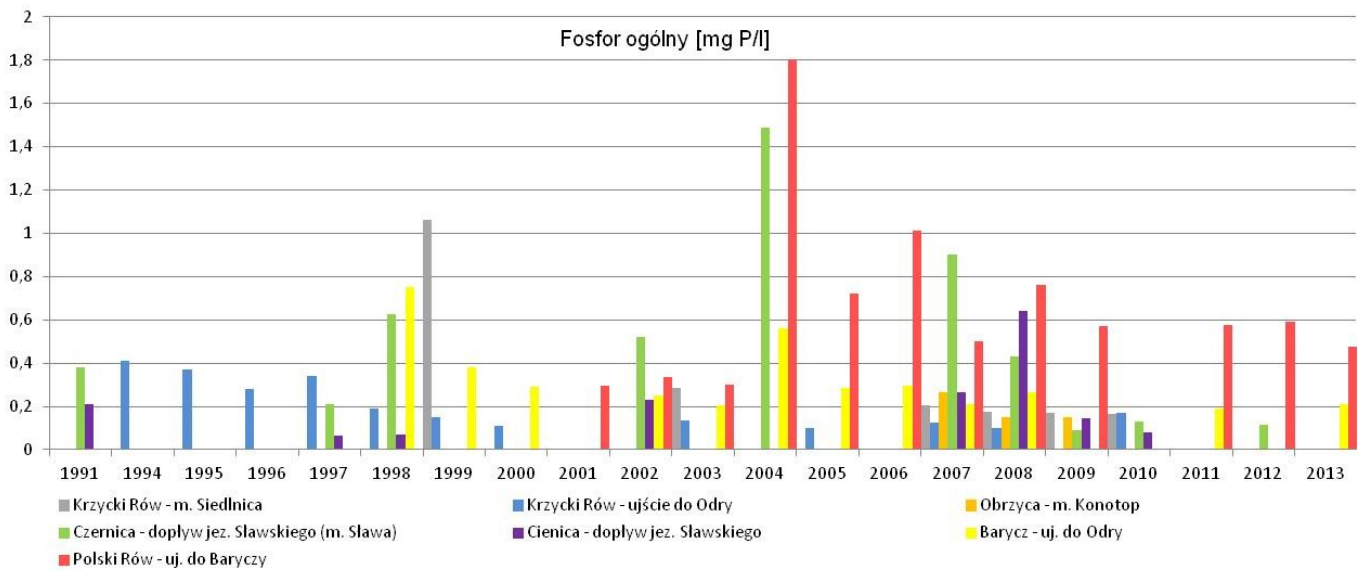
Ocena elementów biologicznych i stanu / potencjału ekologicznego		stan chemiczny		
I	stan bardzo dobry / potencjał maksymalny	DOBRY	stan dobry	
II	stan / potencjał dobry	PSD_sr	poniżej stanu dobrego	
III	stan / potencjał umiarkowany	PSD_max		przekroczone stężenia średnioroczne
IV	stan / potencjał słaby	PSD		przekroczone stężenia maksymalne
V	stan / potencjał zły		przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne	
Stan/potencjał ekologiczny (elementy fizykochemiczne)		stan		
I	stan bardzo dobry / potencjał maksymalny	DOBRY	stan dobry	
II	stan / potencjał dobry	ZŁY	stan zły	
PSD	poniżej stanu / potencjału dobrego			

Na wykresach poniżej (rys. 5-9) zestawiono średnioroczne wartości wybranych wskaźników z wielolecia (1991-2013) badanych w wybranych ciekach powiatu wschowskiego.

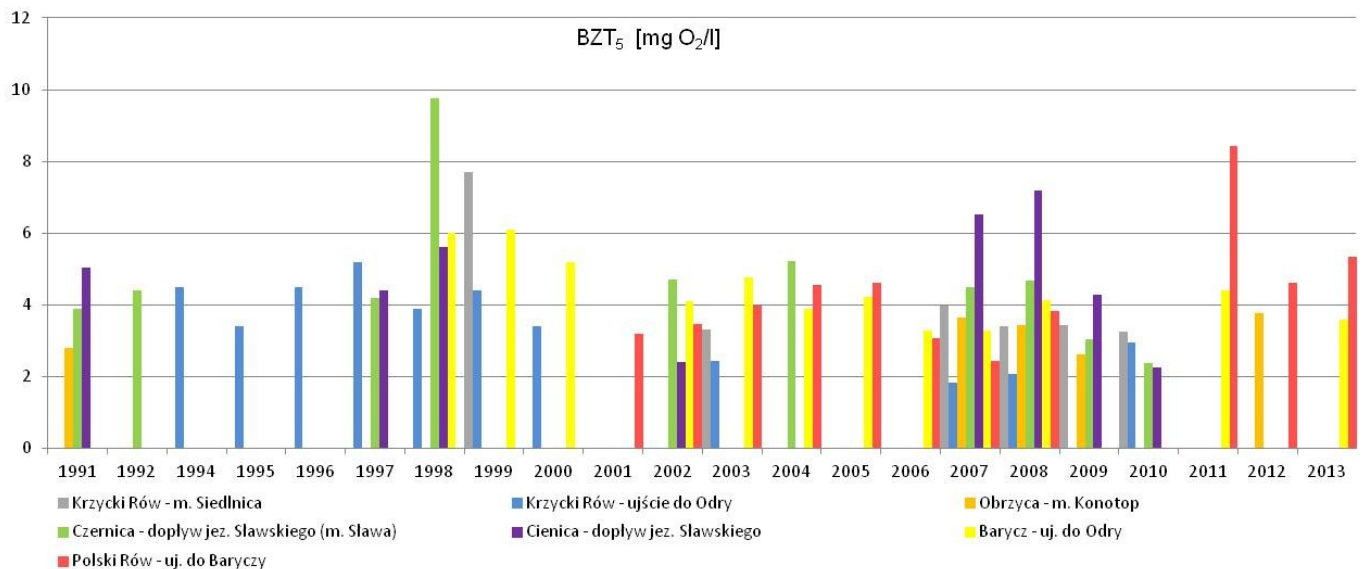

Rys. 5. Średnioroczne wartości stężenia azotu ogólnego [mg N/l] w wybranych rzekach powiatu wschowskiego badanych w latach 1991-2013

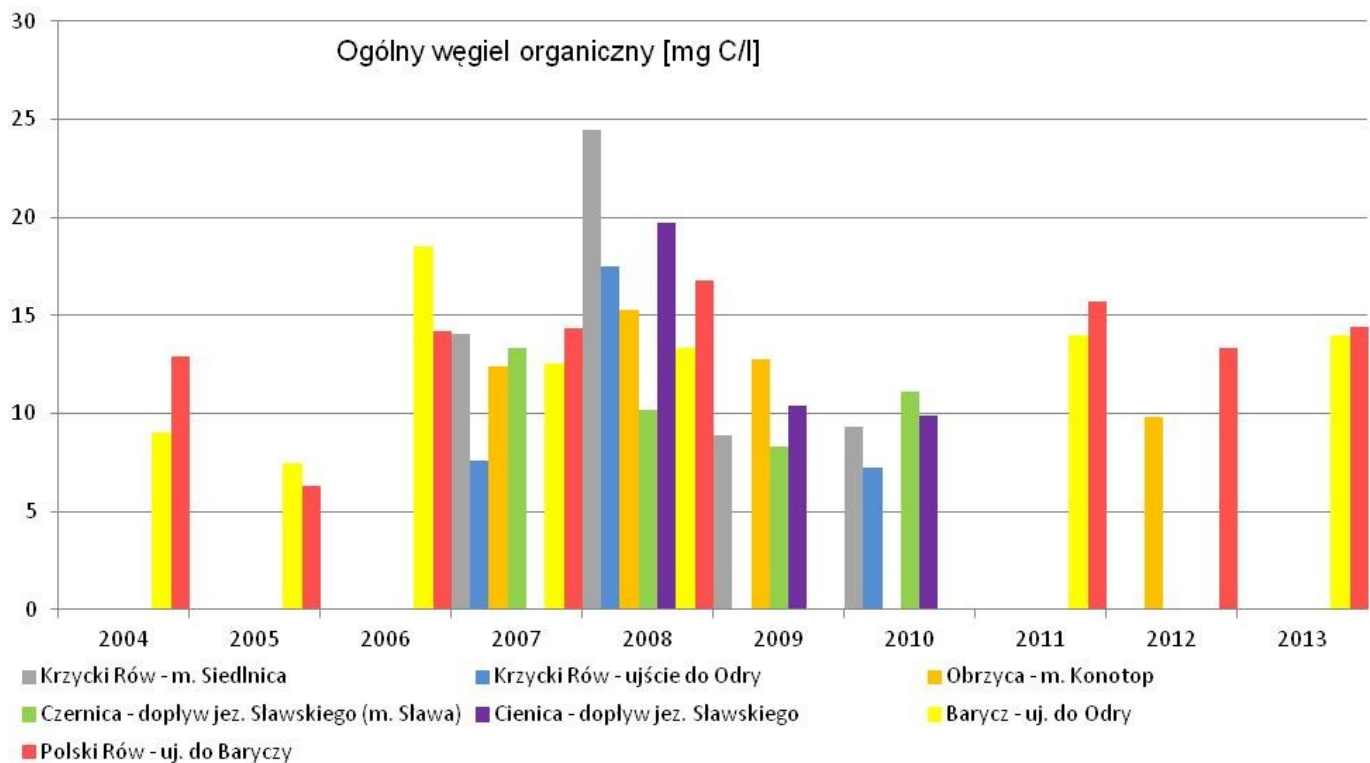

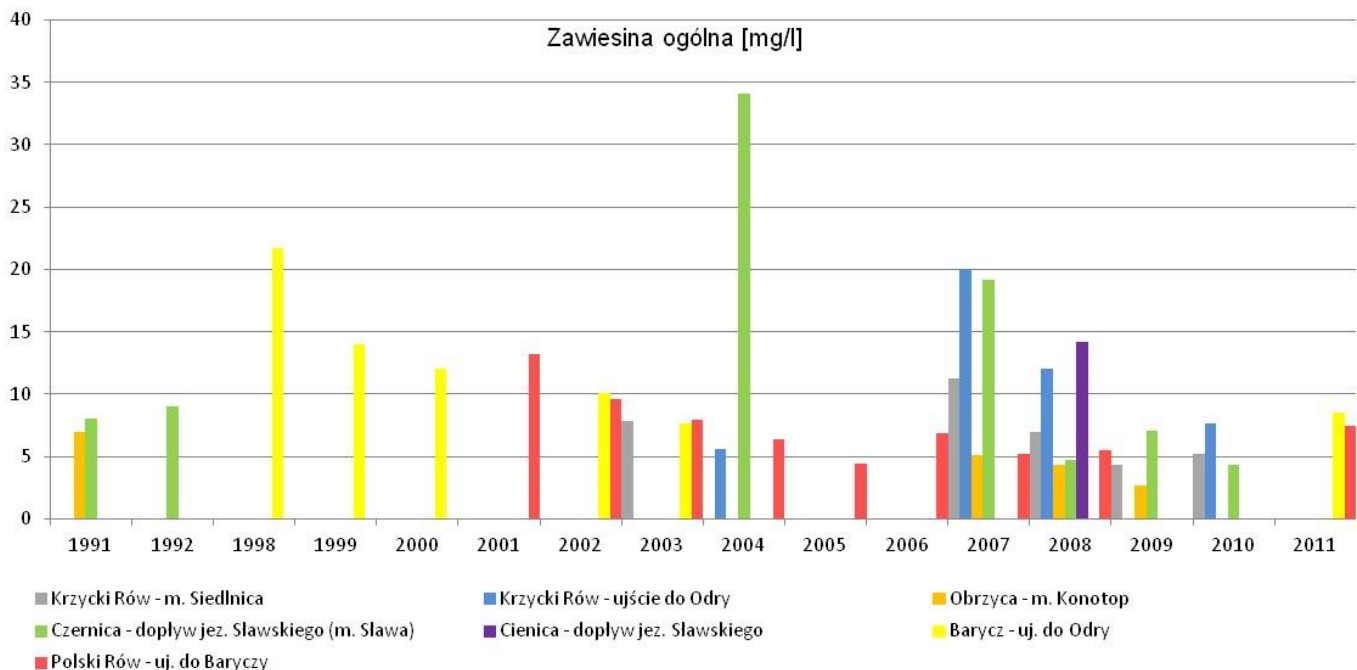
Rys. 6. Średnioroczne wartości stężenia fosforu ogólnego [mg P/l] w wybranych rzekach powiatu wschowskiego badanych w latach 1991-2013

Rys. 7. Średnioroczne wartości BZT₅ [mg O₂/l] w wybranych rzekach powiatu wschowskiego badanych w latach 1991-2013

Rys. 8. Średnioroczne wartości stężenia ogólnego węgla organicznego [mg C/l] w wybranych rzekach powiatu wschowskiego badanych w latach 2004-2013

Rys. 9. Średnioroczne wartości zawiesiny ogólnej [mg/l] w wybranych rzekach powiatu wschowskiego badanych w latach 1991-2011

1.2. Jeziora

Województwo lubuskie należy do województw o znacznej liczbie jezior. Jeziorność obszaru wynosi 2-3%, jest to wartość ponadprzeciętna dla obszaru Polski. Największą jeziornością charakteryzuje się północna i środkowa część Pojezierza Lubuskiego, gdzie jeziora występują w skupiskach w obrębie wysoczyzn morenowych. Krajobraz Pojezierza Lubuskiego został ukształtowany przez cofający się lodowiec (złodowacenie bałtyckie) i związaną z tym procesem działalność wód roztopowych. Najliczniejszą grupę w woj. lubuskim stanowią jeziora o powierzchni poniżej 5 ha, ich znaczna część ulega stopniowemu zanikaniu w wyniku obniżającego się poziomu wód gruntowych oraz sukcesji roślinności. Najmniejszą grupę stanowią jeziora o powierzchni powyżej 100 ha.

W dalszym ciągu największym zagrożeniem dla jezior są wprowadzane do nich nadmierne ładunki zanieczyszczeń antropogenicznych. Najczęściej zanieczyszczenia przedostają się do nich z wodami dopływów. Dużym zagrożeniem dla stanu czystości jezior jest nieprawidłowo prowadzona, na rolniczo użytkowanych terenach, gospodarka nawozami, szczególnie naturalnymi, zwłaszcza jeśli nad jeziorami znajdują się fermy hodowli zwierząt. Od kilku lat dodatkowym źródłem biogenów mogących przedostawać się do wód powierzchniowych są również rolniczo zagospodarowywane ustabilizowane osady komunalne. Kolejnym zagrożeniem jest intensywne rekreacyjne użytkowanie jezior z ośrodkami wypoczynkowymi nieprawidłowo prowadzącymi gospodarkę ściekową lub odpadową.

Większość wód jezior województwa lubuskiego charakteryzuje się zwiększoną lub wysoką odpornością na degradację (II kategoria). Warunki morfometryczne i typ zlewni tych jezior przyczyniają się do ich ochrony przed oddziaływaniem antropogenicznym. Natomiast blisko 30% objętości wód jest mało odpornych na degradację. W wodach tych, nawet niewielkie zanieczyszczenia ponad naturalne spływy, powodują niekorzystne zmiany ich jakości.

W 2014 r. dokonano oceny jakości dla 20 jednolitych części wód jezior, zbadanych w roku 2013 na obszarze województwa lubuskiego. Ocenę przeprowadzono w oparciu o wytyczne przygotowane przez GIOŚ oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 257, poz. 1545) wraz z uwzględnieniem projektu nowelizacji ww. rozporządzenia. Wstępna ocena została wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, natomiast jej weryfikacja została przeprowadzona przez Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie. Weryfikację wykonano w oparciu o proces dziedziczenia dokonany dla jezior badanych w latach 2010-2013 więcej niż raz, polegający na przypisaniu jeziorom ocen wskaźników zbadanych w roku wcześniejszym.

Na podstawie dokonanej oceny jakości jednolitych części wód jezior na obszarze województwa lubuskiego, wykonanej dla roku 2013 stwierdzono, że stan ekologiczny bardzo dobry posiadały 3 jeziora, natomiast stan dobry – 6 jezior. Stan umiarkowany stwierdzono w 4 jeziorach, stan słaby – w 3 jeziorach, natomiast stan zły – w 4 jeziorach. Ocena stanu

chemicznego dokonana łącznie dla 16 jezior wykazała w przypadku 1 jeziora stan chemiczny dobry, natomiast pozostałe 15 jezior osiągnęło stan chemiczny poniżej dobrego. Ogólna ocena stanu jednolitych części wód jezior wykazała, że 1 jezioro osiągnęło stan dobry, a 16 jezior stan zły. Dla pozostałych 3 jezior nie określono ogólnej oceny stanu.

Na obszarze powiatu wschowskiego, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w ostatnich latach zbadane i ocenione zostały 3 jeziora – Sławskie, Tarnowskie Duże oraz Lgińsko (tab. 3). Poniżej krótko omówiono wyniki przeprowadzonej oceny.

J. Sławskie (Sława) - w efekcie przeprowadzonych badań, stan ekologiczny jeziora oceniono jako umiarkowany. Powyższą ocenę zdeterminowała ocena elementów biologicznych – chlorofilu „a” i fitobentosu oraz podwyższona zawartość fosforu ogólnego. Stan ogólny jeziora oceniono jako zły.

J. Tarnowskie Duże - w efekcie przeprowadzonych badań, stan ekologiczny jeziora oceniono jako dobry. Wszystkie elementy biologiczne przyjmowały wartości charakterystyczne dla dobrego lub bardzo dobrego stanu ekologicznego. Spośród elementów fizykochemicznych jedynie zawartość tlenu osiągnęła stan poniżej dobrego, jednak wskaźnik ten nie został uwzględniony w ocenie stanu ekologicznego jeziora.

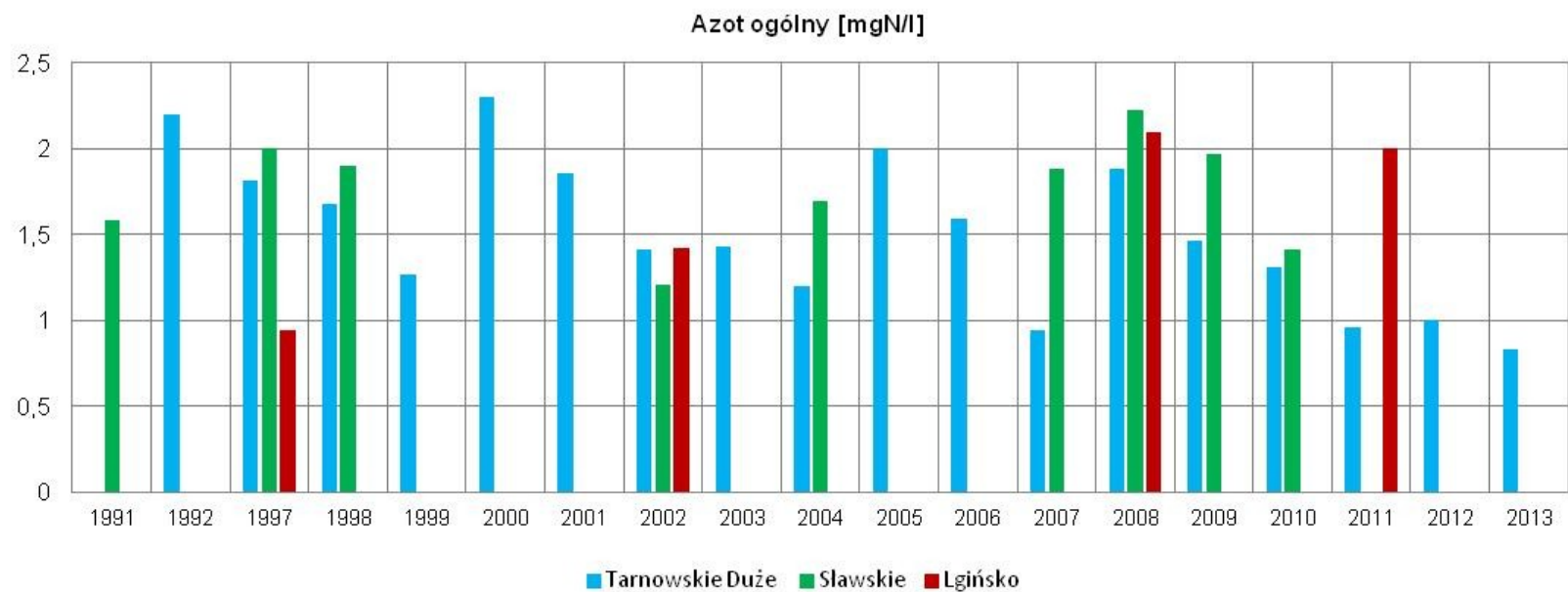
J. Lgińsko (Lgiń Duży) - w efekcie przeprowadzonych badań, stan ekologiczny jeziora oceniono jako umiarkowany. Elementem decydującym o zaklasyfikowaniu do ww. stanu był chlorofil „a”. Podobnie jak w przypadku J. Tarnowskiego Dużego niekorzystne okazały się również warunki tlenowe. Ogólny stan jeziora oceniono jako zły.

Na wykresach poniżej (rys. 10-13) zestawiono średnioroczne wartości wybranych wskaźników z wielolecia (1991-2013) badanych w jeziorze Sławskim, Tarnowskim Dużym oraz Lgińsko.

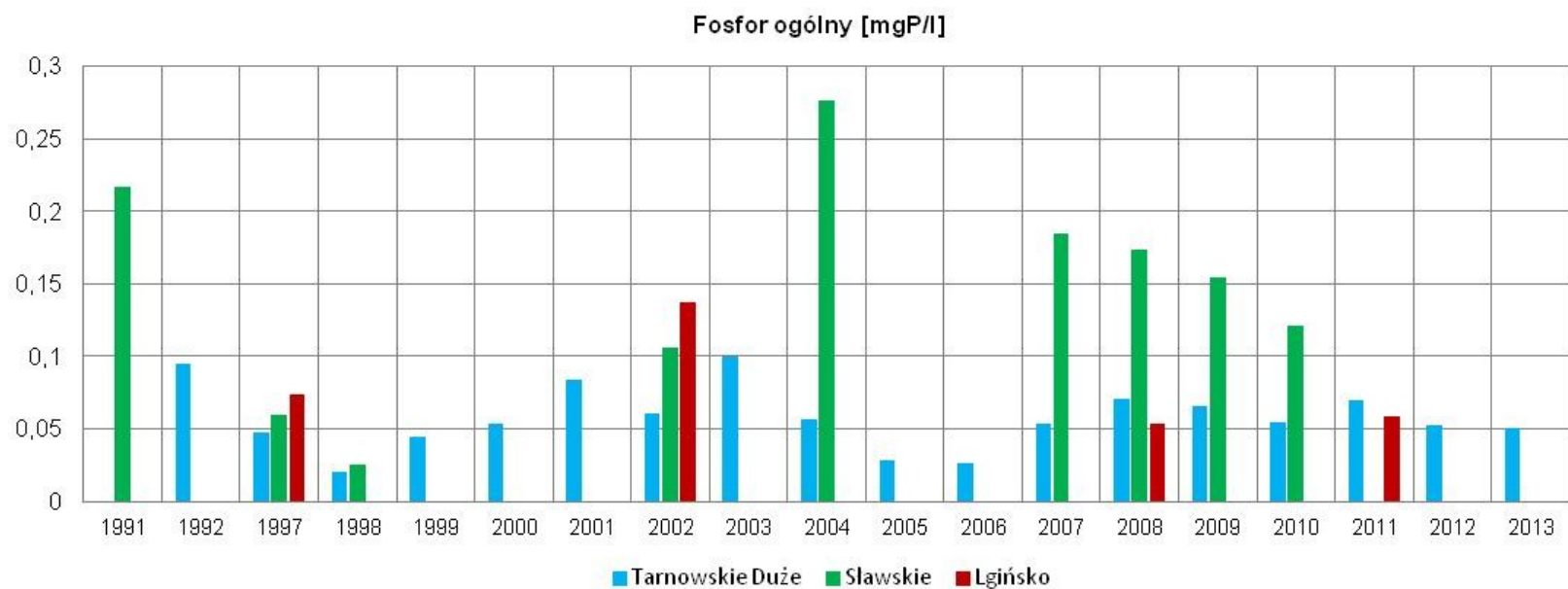
Tab. 3. Wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego, chemicznego i ogólnego jeziora Sławskiego, Tarnowskiego Dużego oraz Lgińsko w latach 2010-2013

Rok badań	Kod JCW	Nazwa jeziora	Typ monitoringu	Elementy fizykochemiczne (wspierające)						Elementy biologiczne						Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCW
				Przewodność [µS/cm]	Przeznaczystość [m]	Azot ogólny [mg N/l]	Fosfor ogólny [mg P/l]	Nasylenie hypolimnionu tlenem [%]	Tlen nad dnem [mg O ₂ /l]	Chlorofil „a” [µg/l]	Fitoplankton PMPL	Makrofity ESMI	Fitobentos IOJ	Makrobezkręgowce Bentosowe LMI	Ichtiofauna LFH+				
2013	10007	Tarnowskie Duże	D	337	1,7	0,83	0,051	-	1,2	12,8	0,98	0,600*	0,787*	-	-	dobry	dobry	-	-
2011	10025	Lgińsko (Lgiń Duży)	O	497	1,7	2,00	0,059	0,0	-	18,6	-	-	0,870	-	-	-	umiarkowany	-	zły
2010	10002	Sławskie (Sława)	O	517	2,00	1,41	0,121	-	6,1	24,1	-	-	0,561	-	0,16	-	umiarkowany	-	zły

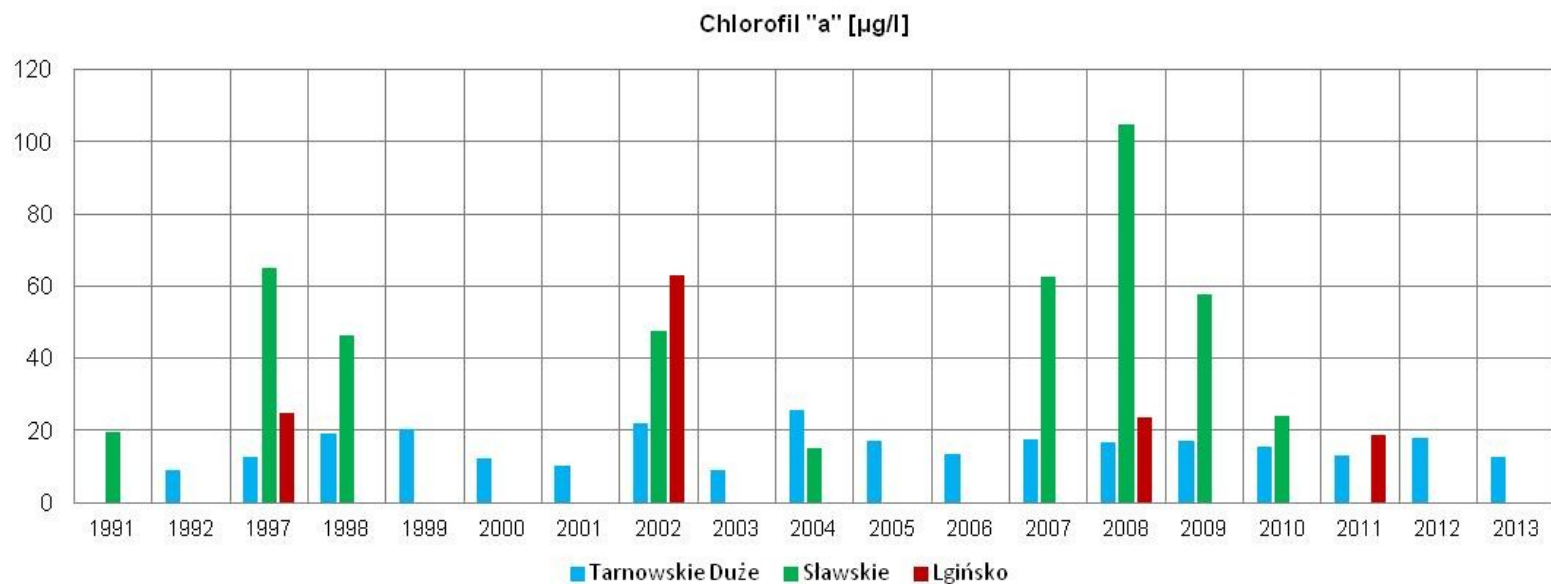
D – diagnostyczny, O – operacyjny, * – ocena na podstawie dziedziczenia

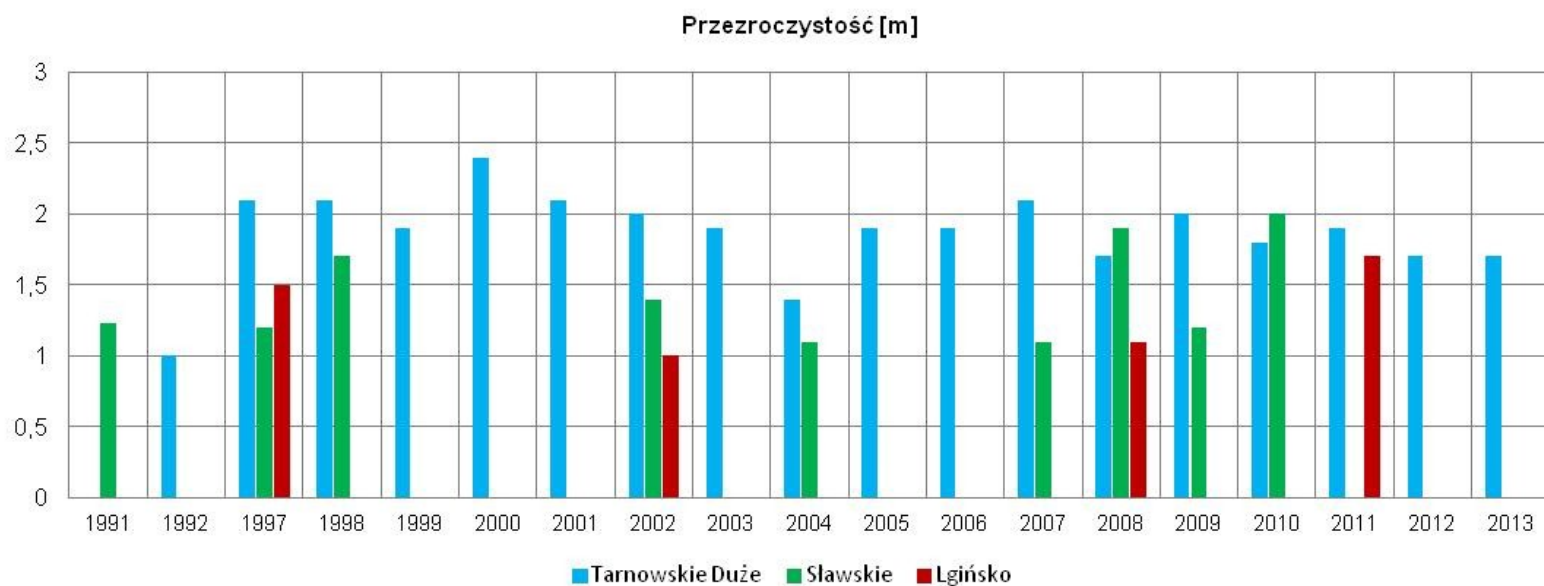
Rys. 10. Średnioroczne wartości stężenia azotu ogólnego [mg N/l] w jeziorze Ślawskim, Tarnowskim Dużym oraz Lgińsko w latach 1991-2013

Rys. 11. Średnioroczne wartości stężenia fosforu ogólnego [mg P/l] w jeziorze Ślawskim, Tarnowskim Dużym oraz Lgińsko w latach 1991-2013

Rys. 12. Średnioroczne wartości stężenia chlorofilu „a” [$\mu\text{g/l}$] w jeziorze Ślaskim, Tarnowskim Dużym oraz Lgińsko w latach 1991-2013

Rys. 13. Średnioroczne wartości przezroczystości [m] w jeziorze Ślaskim, Tarnowskim Dużym oraz Lgińsko w latach 1991-2013

2.1. Wody podziemne

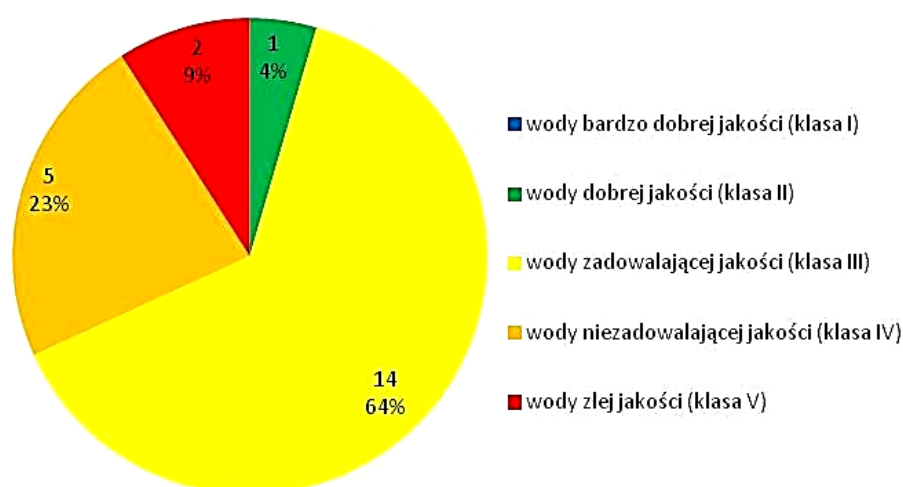
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych województwa stanowią ok. 4,8% zasobów całego kraju. Ich pobór dla celów produkcji i zaopatrzenia ludności w wodę wykazuje tendencję spadkową. Powodem tego trendu jest nie tylko spadek wielkości produkcji, ale przede wszystkim praktyka oszczędzania wody, zarówno przez indywidualnych odbiorców, jak i przez przemysł. Wiąże się to z wdrażaniem w przemyśle nowych technologii produkcji, które charakteryzują się z reguły ograniczeniem zużycia wody.

Jedną z przyczyn zmian jakości w obrębie wód o dobrych i średnich walorach użytkowych są wahania poziomu wód gruntowych, a nawet tendencja obniżania się poziomu zwierciadła wody, związana z brakiem dostatecznej ilości opadów. Obniżanie się zwierciadła wody w warstwach wodonośnych powoduje przeważnie wzmożony dopływ związków żelaza i manganu do ujęć.

Na terenie powiatu wschowskiego znajdują się 4 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP). Największą powierzchnię zajmuje Zbiornik Wschowa (nr 306). W granicach powiatu znajdują się również: Zbiornik międzymorenowy Zbąszyń (nr 304) oraz Zbiornik Pradolina Barycz-Głogów (część zachodnia i wschodnia, nr 302 i 303). W granicach powiatu wschowskiego znajdują się 3 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) o numerach 71, 74, 75.

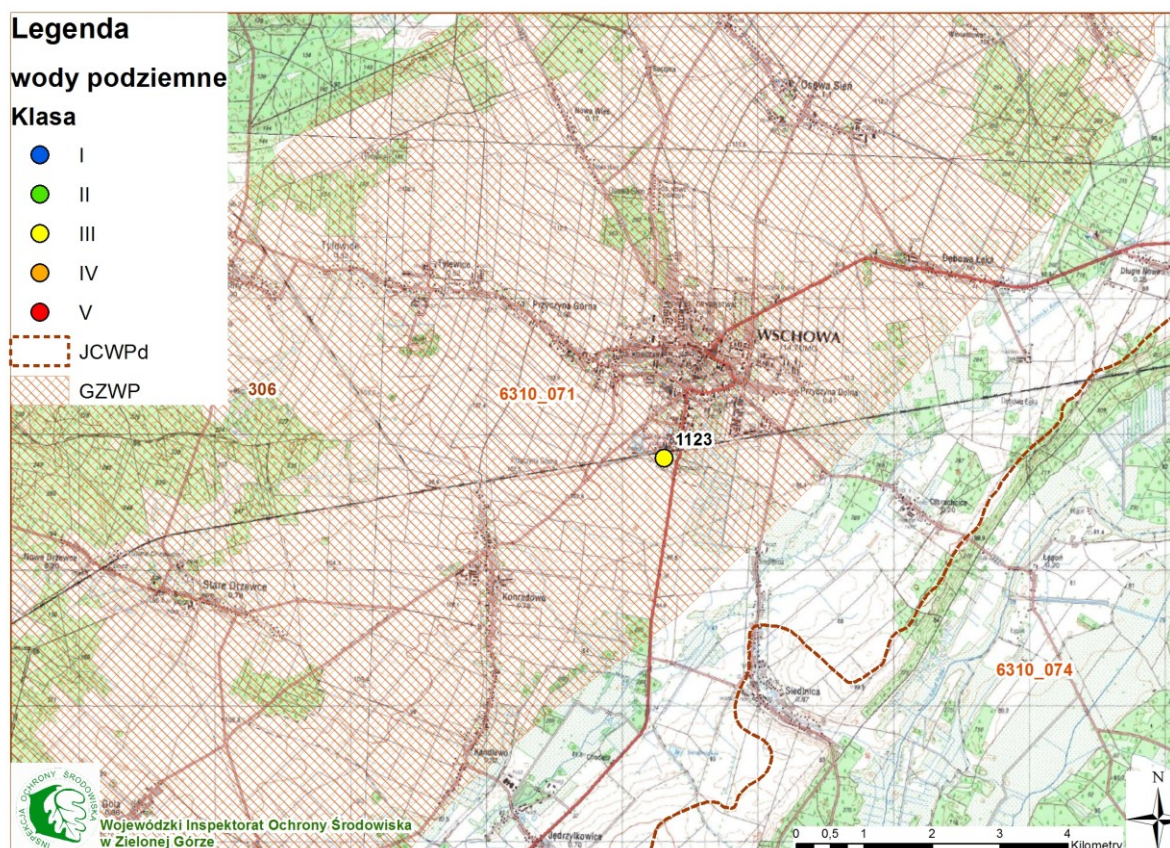
W 2013 roku badania jakości wód podziemnych na terenie województwa lubuskiego przeprowadzone zostały w ramach monitoringu operacyjnego w sieci krajowej. Badania wykonał Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Monitoring operacyjny prowadzony jest w celu dokonania oceny stanu chemicznego wszystkich jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) uznanych za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych oraz stwierdzenia obecności znaczących i utrzymujących się tendencji wzrostowych stężenia zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego.

Wody w większości punktów zakwalifikowano do III klasy – wody zadowalającej jakości (rys. 14).

Rys. 14. Udział procentowy poszczególnych klas czystości wód podziemnych badanych w 2013 roku na terenie województwa lubuskiego

W ramach monitoringu krajowego, na obszarze powiatu wschowskiego badania wód podziemnych przeprowadzono w 2012 roku. Badania wykonano w ramach monitoringu diagnostycznego, w jednym punkcie pomiarowym (nr 1123, rys. 15) zlokalizowanym w miejscowości Wschowa. Wody podziemne w tym punkcie badane były również w latach 2001-2007 i 2010 roku. Uzyskane wyniki badań wskazują, że w przeważającej części tego okresu badane wody charakteryzowały się zadowalającą jakością (III klasa).

Rys. 15. Lokalizacja punktu pomiarowego wód podziemnych na terenie powiatu nowosolskiego w 2012 roku

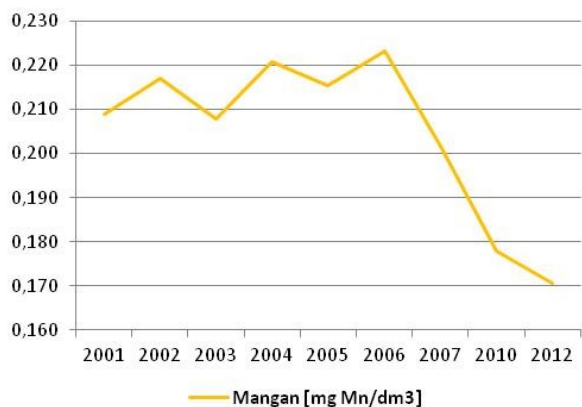
Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że wskaźnikiem, dla którego najczęściej odnotowywano podwyższone stężenia było żelazo. Wartości stężeń tego wskaźnika utrzymywały się na stosunkowo stałym poziomie charakterystycznym dla III klasy jakości i kształtowały się w granicach 2,20-3,24 mg Fe/dm³. W omawianym okresie stwierdzono również podwyższone stężenia wapnia, a ich wartości kształtowały się w zakresie 99,8-143,4 mg Ca/dm³. Jakość wody w odniesieniu do ww. wskaźnika utrzymywała się w latach 2004-2010 na poziomie III klasy jakości, natomiast w 2012 r. odnotowano spadek jego wartości, w związku z czym wskaźnik zaklasyfikowano do II klasy.

W okresie badań stężenia azotanów kształtowały się w granicach 0,03-0,97 mg NO₃/dm³. Wartości te nie przekraczają wartości normatywnych charakteryzujących wody zagrożone zanieczyszczeniem związkami azotu ze źródeł rolniczych, dla których wartość azotanów wynosi 40 mg NO₃/dm³, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia

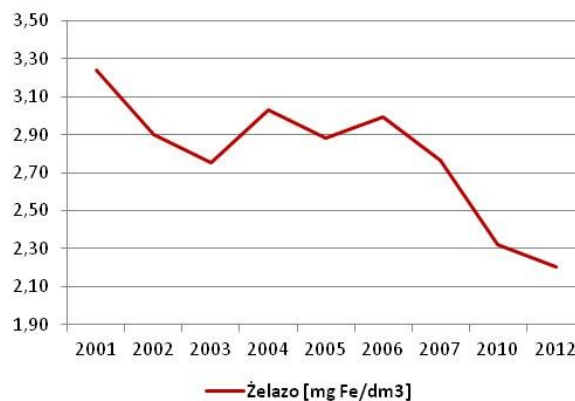

związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093). Wartości innych substancji biogennych – fosforanów kształtowały się na poziomie dobrego stanu chemicznego (klasy I i II).

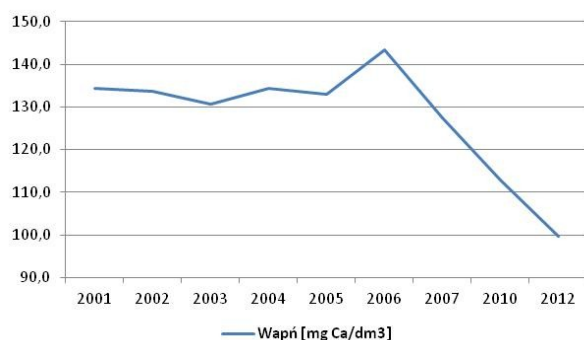
Na wykresach poniżej (rys. 16-21) przedstawiono zmienność w latach 2001-2012 wartości badanych parametrów fizykochemicznych z ujęcia wód podziemnych we Wschowie, natomiast w tabeli nr 4 przedstawiono klasyfikację i wyniki badań wybranych parametrów.

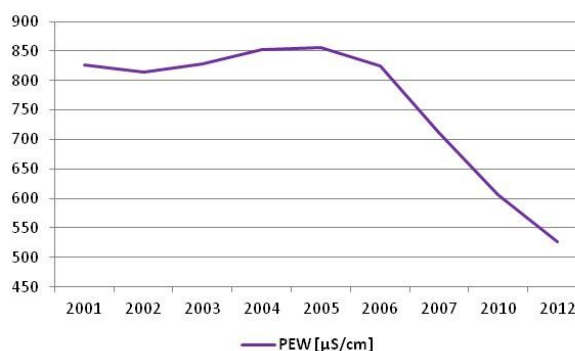
Rys. 16. Zmienność wartości manganu w latach 2001-2012 - ujęcie wód podziemnych we Wschowie

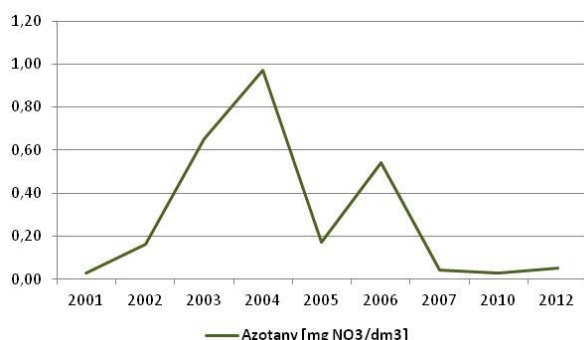
Rys. 17. Zmienność wartości żelaza w latach 2001-2012 - ujęcie wód podziemnych we Wschowie

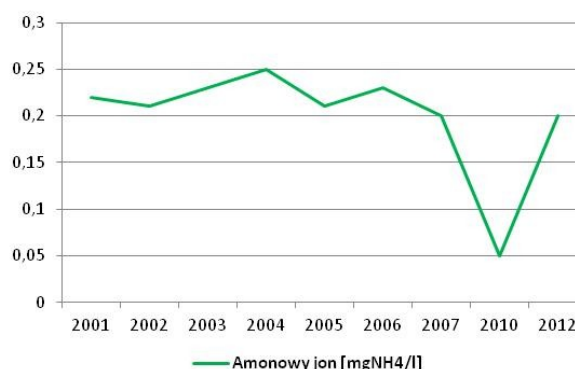
Rys. 18. Zmienność wartości wapnia w latach 2001-2012 - ujęcie wód podziemnych we Wschowie

Rys. 19. Zmienność wartości przewodności elektrolitycznej w latach 2001-2012 - ujęcie wód podziemnych we Wschowie

Rys. 20. Zmienność wartości azotanów w latach 2001-2012 - ujęcie wód podziemnych we Wschowie

Rys. 21. Zmienność wartości jonu amonowego w latach 2001-2012 - ujęcie wód podziemnych we Wschowie

Tab. 4. Klasyfikacja i wyniki badań wybranych parametrów fizykochemicznych w latach 2001-20012 z ujęcia wód podziemnych we Wschowie

Rok badań	Wyniki badań wybranych parametrów		Wyniki badań wybranych parametrów							Wskaźniki w III klasie	Wskaźniki w IV klasie	Wskaźniki w V klasie	Klasa jakości w punkcie - końcowa	Podstawa klasyfikacji
	Temperatura [°C]	Tlen [mg O ₂ /l]	Mangan [mg Mn/l]	Wapń [mg Ca/l]	Żelazo [mg Fe/l]	Azotany [mg NO ₃ /l]	Azotyny [mg NO ₂ /l]	Amonowy jon [mg NH ₄ /l]	PEW [μS/cm]					
2012	11,0	0,1	0,1706	99,8	2,20	0,05	0,01	0,2	526	O ₂ , Fe	-	-	III	*
2010	12,8	2,23	0,178	112,8	2,32	0,03	< 0,01	0,05	607	Ca, Fe, temp.	-	-	III	*
2007	12,1	2,11	0,201705	127,42086	2,76654	0,04	< 0,01	0,2	712	Ca, temp.	Fe	-	III	**
2006	11,3	2,6	0,22323	143,383065	2,990715	0,54	< 0,01	0,23	824	Ca, Mn	Fe	-	III	**
2005	b.d.	b.d.	0,21525	132,95	2,8797	0,17	0,02	0,21	856	Ca, Mn	Fe	-	III	**
2004	b.d.	b.d.	0,22082	134,33	3,0291	0,97	<0,01	0,25	852	Ca, Mn	Fe	-	III	**
2003	b.d.	b.d.	0,2079	130,7	2,7512	0,651	<0,01	0,23	828	-	-	-	Ib	***
2002	b.d.	b.d.	0,217	133,6	2,9	0,16	0,08	0,21	815	-			II	***
2001	b.d.	b.d.	0,209	134,4	3,24	0,03	<0,01	0,22	826	Fe			Ib	***

Objaśnienia:

* Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896)

** Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. z 2004 r. Nr 32, poz. 284)

klasa I - wody bardzo dobrej jakości

klasa II - wody dobrej jakości

klasa III - wody zadowalającej jakości

klasa IV - wody niezadowalającej jakości

klasa V - wody złej jakości

*** "Klasyfikacja jakości zwykłych wód podziemnych dla potrzeb monitoringu środowiska", PIOŚ 1995

klasa Ia - wody najwyższej jakości

klasa Ib - wody wysokiej jakości

klasa II - wody średniej jakości

klasa III - wody niskiej jakości

2.2. Monitoring lokalny wód podziemnych

Na terenie powiatu wschowskiego prowadzone są obserwacje jakości wód podziemnych w ramach tzw. monitoringu lokalnego (sieci piezometrów wokół lokalnych potencjalnych źródeł zanieczyszczeń). Jak wynika ze sprawozdań przesyłanych do WIOŚ w Zielonej Górze, w 2013 r. monitoring taki prowadzony był na terenie zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanych w miejscowościach: Tylewice i Sława.

Zamknięte składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Tylewicach

Pomiary w otworach obserwacyjnych w 2013 roku wykonano dwukrotnie (sieć monitoringu obejmuje 5 otworów). Na podstawie przeprowadzonych badań wody w 3 otworach zaklasyfikowano do IV klasy - wody niezadawalającej jakości. Badania wykazały, iż w klasie IV znajdowały się wody w 2 otworach ze względu na przekraczane wartości ogólnego węgla organicznego, a w klasie V znajdowały się wody w 3 otworach ze względu na przewodność elektrolityczną właściwą. Ponadto badania wykazały obecność w jednym otworze w II półroczu stężenia ołowiu na poziomie klasy III. W porównaniu do badań z lat ubiegłych obserwuje się utrzymujące się ponadnormatywne wartości przewodności elektrolitycznej właściwej w dwóch monitorowanych otworach.

Na podstawie sprawozdania z monitoringu ww. składowiska stwierdza się wysokie stężenie metanu (maksymalne 23,9%) stwarzające zagrożenie wybuchowe (mieszanina metanu z powietrzem w przedziale od 5 - 15% posiada właściwości wybuchowe).

Zamknięte składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Sławie

Monitoring obejmował przeprowadzenie badań jakości wód podziemnych pobranych z 3 otworów badawczych (sieć monitoringu stanowią 4 otwory, w tym 1 suchy).

Badania jakości wód podziemnych wykonane w 2013 r. wykazały, iż woda podziemna w jednym otworze badawczym, określającym tło hydrogeochemiczne obszaru, ze względu na podwyższoną zawartość azotanów (80,9 mg/l w I półroczu – IV klasa), charakteryzuje się niezadawalającą jakością. W II półroczu wartość stężenia azotanów wynosiła 41,4 mg/l - wody zaklasyfikowano do III klasy - wody zadawalającej jakości. Ponadto stężenia wodorowęglanów mieściły się w III klasie jakości. Wody podziemne z dwóch otworów - znajdujących się na kierunku odpływu, zaklasyfikowano jako wody niezadawalającej jakości (IV klasa). W obu otworach odnotowano ponadnormatywne zawartości amoniaku - na poziomie V klasy, a w jednym z nich podwyższoną zawartość wodorowęglanów (IV klasa) i ogólnego węgla organicznego (V klasa). W porównaniu do badań z lat ubiegłych odnotowano wzrost stężenia OWO, przewodności właściwej, wodorowęglanów i amoniaku na jednym z otworów na odpływie.

3. Imisja zanieczyszczeń powietrza

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wykonał w 2014 r. kolejną roczną ocenę jakości powietrza w województwie lubuskim. Ocena ta została opracowana na podstawie wyników badań imisji zanieczyszczeń powietrza przeprowadzonych w 2013 r. Celem opracowania rocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref województwa lubuskiego (ryc. 22, 23). Ocena za rok 2013 wykonana została w układzie stref, w którym strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) województwo lubuskie stanowią 3 strefy:

- m. Gorzów Wlkp.,
- m. Zielona Góra,
- strefa lubuska.

Obszar powiatu wschowskiego zaliczany jest do strefy lubuskiej.

Rys. 22. Układ stref województwa lubuskiego dla oceny stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz pyłu zawieszonego PM₁₀ i zanieczyszczeń zawartych w pyłe PM₁₀ (benzo(a)pirenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu) z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia

Rys. 23. Układ stref województwa lubuskiego dla oceny stężeń ozonu, dwutlenku siarki oraz tlenków azotu z uwzględnieniem kryteriów ochrony roślin.

Do oceny wykorzystano wyniki badań wykonanych w ramach Lubuskiej Sieci Monitoringu Zanieczyszczeń Powietrza, na którą składały się automatyczne oraz manualne stacje monitoringu powietrza działające ze względu na ochronę zdrowia, zlokalizowane w Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze, Wschowie (przy ul. Kazimierza Wielkiego, rys. 24), Sulęcínie oraz Żarach. W ocenie jakości powietrza pod kątem ochrony roślin wykorzystano wyniki pomiarów ze stacji monitoringu powietrza w Smolarach Bytnickich (pow. krośnieński)

Roczna ocena jakości powietrza pozwoliła uzyskać informacje na temat stężeń ww. zanieczyszczeń w poszczególnych strefach województwa lubuskiego. Uzyskane informacje umożliwiły sklasyfikowanie stref w oparciu o przyjęte kryteria, ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, tj.: dopuszczalny poziom substancji w powietrzu, poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy oraz poziom celu długoterminowego (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, Dz. U. z 2012 r., poz. 1031).

Klasyfikacja stref stanowi podstawę do podjęcia decyzji o zaplanowaniu i podjęciu działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie, wskazując na ewentualną konieczność opracowania programu ochrony powietrza.

Ocena jakości powietrza na obszarze województwa lubuskiego na podstawie wyników badań imisji wykonanych w 2013 r. - przeprowadzona z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia – wykazała, iż we wszystkich strefach wystąpiły przekroczenia.

Rys. 24. Lokalizacja stacji monitoringu powietrza we Wschowie

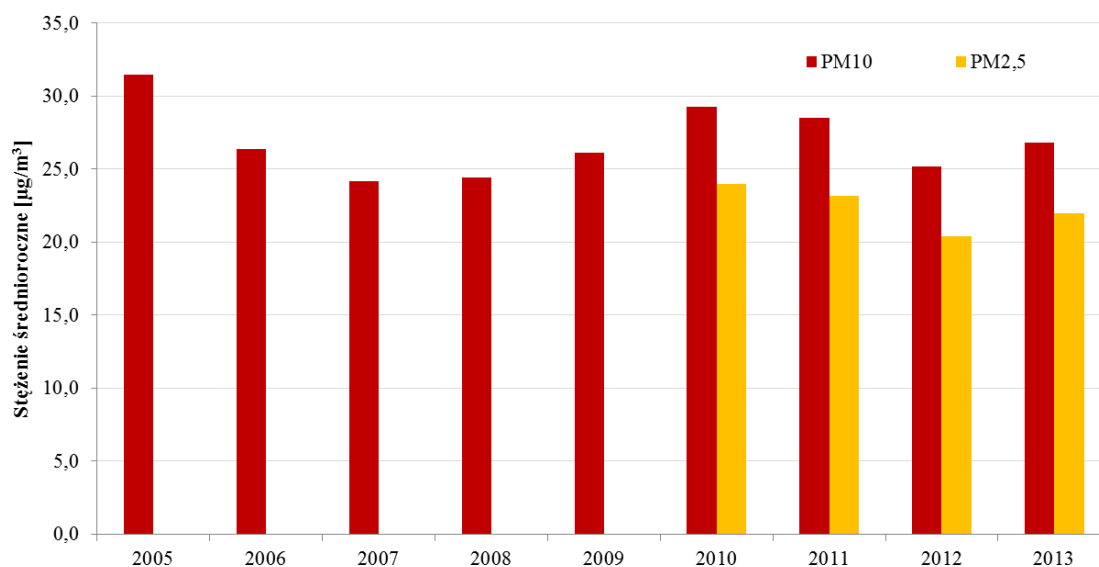
W strefie miasto Gorzów Wlkp. stwierdzono występowanie w ciągu roku ponadnormatywnej ilości przekroczeń dopuszczalnego średniodobowego stężenia pyłu zawieszonego PM10 oraz średniorocznej wartości docelowej dla benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Ponadto stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego, określonego w odniesieniu do stężenia ozonu (8-godz. średnia krocząca).

W strefie miasto Zielona Góra stwierdzono przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu i arsenu zawartych w pyłe zawieszonym PM10. Ponadto stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego, określonego w odniesieniu do stężenia ozonu (8-godz. średnia krocząca).

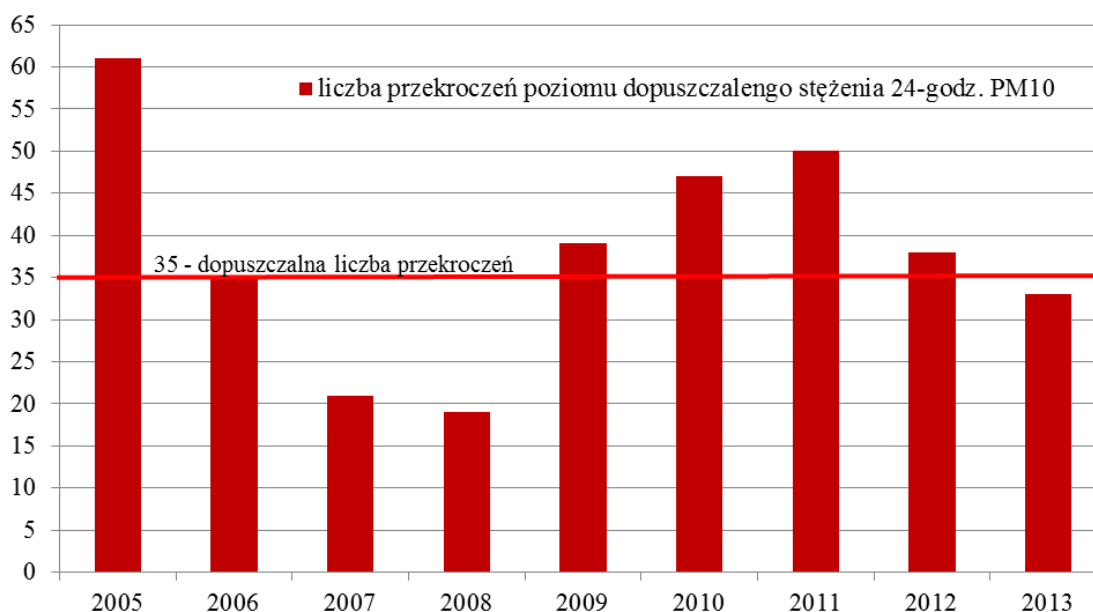
W strefie lubuskiej, w 2013 r., stwierdzono występowanie przekroczeń wartości normatywnych w Żarach, we Wschowie oraz Sulęcinnie. W miejscowości Żary odnotowano w ciągu roku ponadnormatywną ilość przekroczeń dopuszczalnego średniodobowego stężenia pyłu zawieszonego PM10, przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu i arsenu w pyłe zawieszonym PM10. W miejscowości Wschowa wystąpiło przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu i arsenu w pyłe zawieszonym PM10. W miejscowości Sulęcinnie przekroczona została wartość docelowa stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

Ponadto na obszarze strefy lubuskiej, stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego, określonego w odniesieniu do stężenia ozonu (8-godz. średnia krocząca).

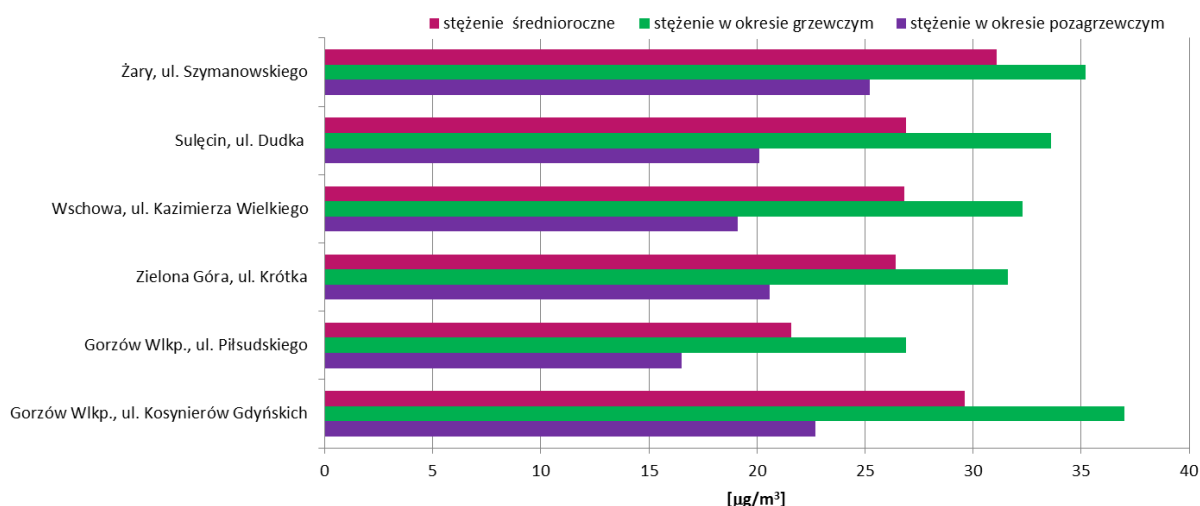
W 2013 r. na stacji we Wschowie nie odnotowano przekroczenia wartości średniorocznej ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) pyłu PM10 w powietrzu (rys. 25), również wartość normatywna (35 razy) – dopuszczalna liczba przekroczeń stężenia 24-godzinnego nie została przekroczona (rys. 26). Widoczna jest tu wyraźna zmienność sezonowa, najniższe stężenia odnotowano w sezonie poza grzewczym, najwyższe w sezonie grzewczym (rys. 27-28). Głównymi przyczynami wysokich stężeń pyłu zawieszanego PM10 jest emisja niska oraz ruch pojazdów.

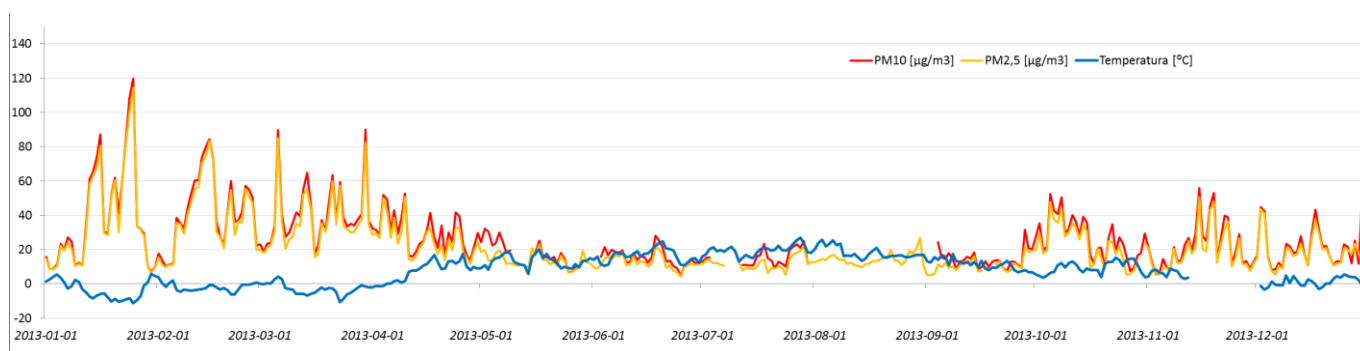
Rys. 25. Wyniki badań stężenia średniorocznego pyłu zawieszanego PM10 i PM2,5 w powietrzu, wykonanych we Wschowie w latach 2005-2013

Rys. 26. Liczba przekroczeń dopuszczalnego stężenia dobowego pyłu zawieszanego PM10 w powietrzu, wykonanych we Wschowie w latach 2005-2013

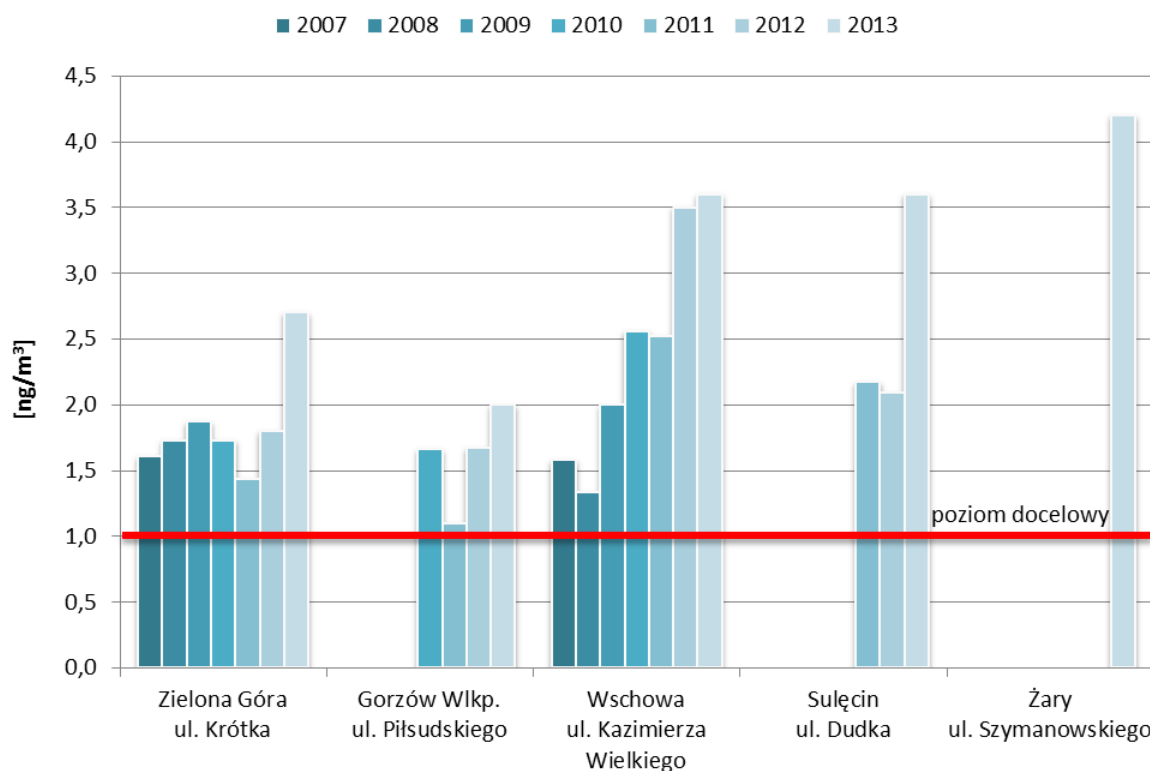
Rys. 27. Wyniki badań stężenia pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, wykonanych na obszarze województwa lubuskiego w 2013 roku, z podziałem na sezon grzewczy i pozagrzewczy

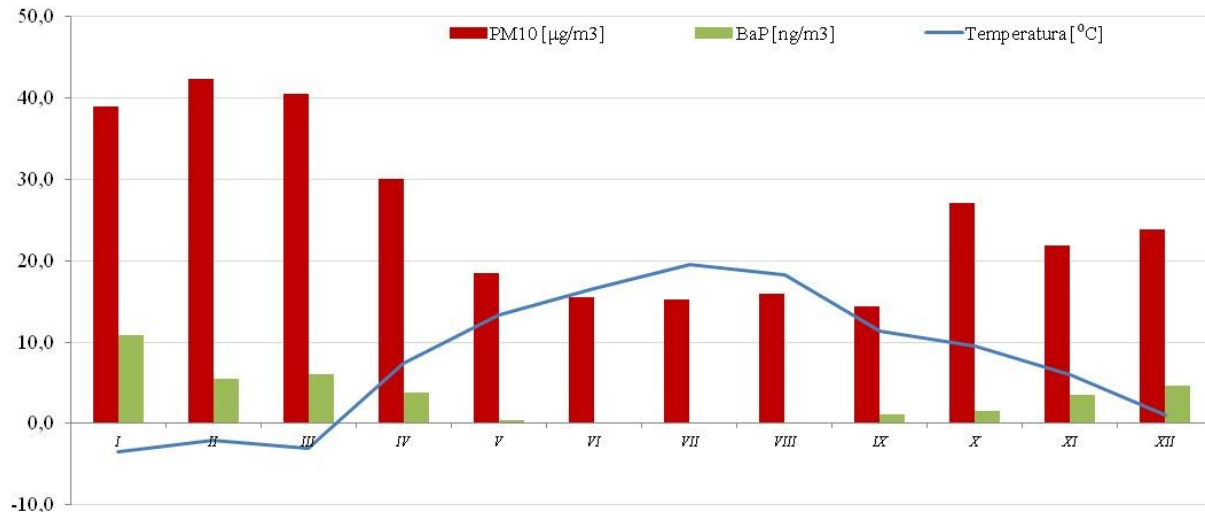
Rys. 28. Stężenia dobowe pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w zależności od temperatury pomierzone w 2013 r. na stacji pomiarowej we Wschowie, przy ul. Kazimierza Wielkiego

W przypadku benzo(a)pirenu podobnie jak w latach ubiegłych (rys. 29) na każdej stacji pomiarowej odnotowano przekroczenie wartości normatywnej stężenia średniorocznego ($1,0 \text{ ng}/\text{m}^3$): Gorzów Wlkp. – $2,04 \text{ ng}/\text{m}^3$, Zielona Góra – $2,71 \text{ ng}/\text{m}^3$, Wschowa – $3,63 \text{ ng}/\text{m}^3$, Żary – $4,19 \text{ ng}/\text{m}^3$, Sulęcín – $3,62 \text{ ng}/\text{m}^3$. Zaobserwowano wyraźną zmienność sezonową z najwyższymi stężeniami występującymi w sezonie grzewczym (rys. 30-31). Główną przyczyną stwierdzonych przekroczeń dla benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 na obszarze województwa lubuskiego jest tzw. emisja niska - powstająca w wyniku spalania węgla oraz innych paliw (w tym odpadów) w starych i często źle eksploatowanych kotłach oraz piecach domowych. Istotnym źródłem jest również emisja pochodzenia komunikacyjnego wynikająca ze spalania paliw w silnikach, oraz w wyniku podnoszenia pyłu z brudnych i będących w złym stanie technicznym dróg – tzw. emisja wtórna.

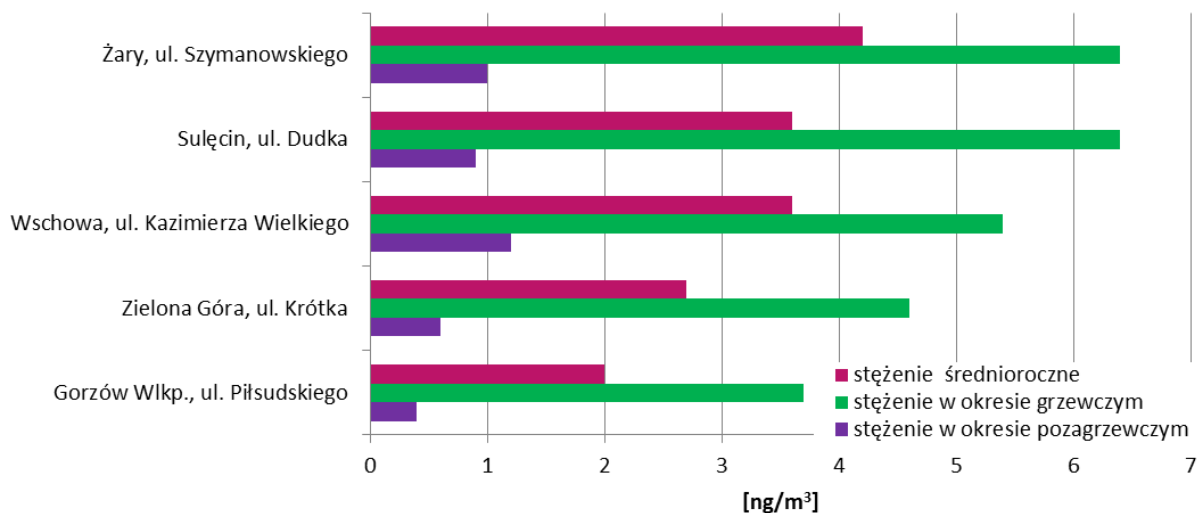

Rys. 29. Wyniki badań stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym w powietrzu, wykonanych na obszarze województwa lubuskiego w latach 2007-2013

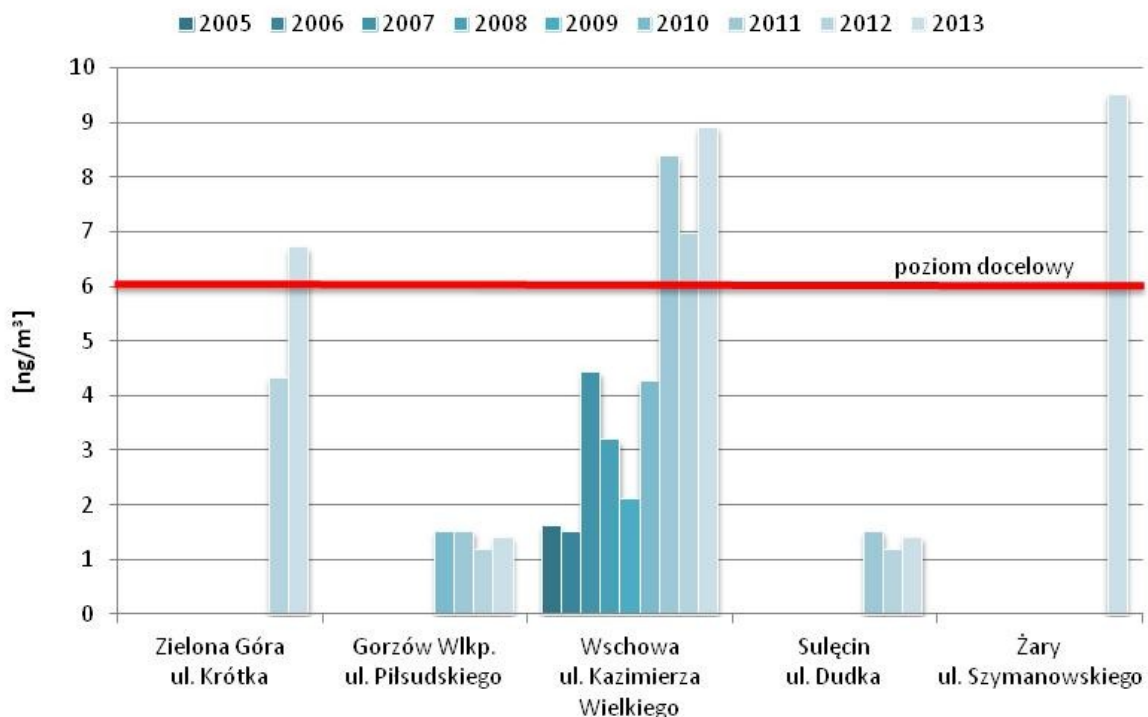

Rys. 30. Stężenie miesięczne pyłu zawieszonego PM10 i zawartego w nim benzo(a)pirenu pomierzone w 2013 r. na stacji pomiarowej we Wschowie, przy ul. Kazimierza Wielkiego

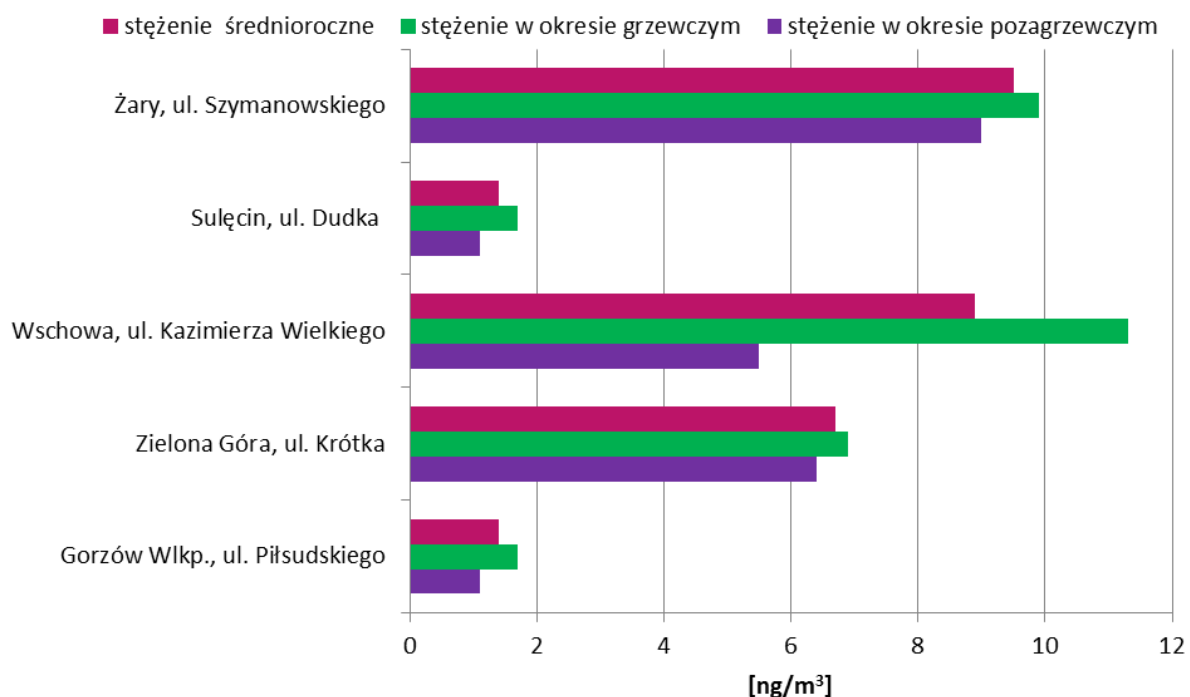

Rys. 31. Wyniki badań stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym w powietrzu, wykonanych na obszarze województwa lubuskiego w 2013 roku, z podziałem na sezon grzewczy i pozagrzewczy

Jak to przedstawione jest na poniższych wykresach (rys. 32-33), stężenie średnioroczne arsenu odbiegało od wartości normatywnej (6 ng/m³) na stacji żarskiej (9,51 ng/m³), wschowskiej (8,86 ng/m³) oraz zielonogórskiej (6,68 ng/m³). Najwyższe stężenia odnotowywano w sezonie grzewczym. Zgodnie z opracowanym programem ochrony powietrza dla strefy lubuskiej, jako główną przyczynę przekroczenia stężenia arsenu w powietrzu uznaje się napływ zanieczyszczenia spoza strefy, z sąsiadujących terenów zlokalizowanych na południe od strefy (w powiecie głogowskim).

Rys. 32. Wyniki badań stężenia średnioroczne arsenu zawartego w pyłe zawieszonym w powietrzu, wykonanych na obszarze województwa lubuskiego w latach 2005-2013

Rys. 33. Wyniki badań stężenia arsenu zawartego w pyłe zawieszonym w powietrzu, wykonanych na obszarze województwa lubuskiego w 2013 roku z podziałem na sezon grzewczy i pozagrzewczy

Ponadto na obszarze strefy lubuskiej, stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego, określonego w odniesieniu do stężenia ozonu (8-godz. średnia krocząca).

Z badań zanieczyszczenia powietrza wykonanych przez WIOŚ wynika, że dla kryteriów określonych ze względu na ochronę zdrowia, stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz zawartych w pyłe zawieszonym PM₁₀: kadmu, niklu oraz ołowiu, występowały w zakresie obowiązujących norm.

Ocena jakości powietrza na obszarze województwa lubuskiego według kryteriów określonych pod kątem ochrony roślin wykazała brak przekroczeń stężeń dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, natomiast dokonując oceny stężeń ozonu stwierdzono przekroczenie wartości poziomu celu długoterminowego.

Z powodu występowania przekroczeń wszystkie ww. strefy zostały wskazane, jako strefy dla których - zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska - wymagane jest sporządzenie programu ochrony powietrza mające na celu osiągnięcie wymaganych poziomów substancji w powietrzu.

W 2014 zatwierdzony został przez Zarząd Województwa Lubuskiego „Program ochrony powietrza dla strefy lubuskiej” na podstawie wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref określonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze. Z analiz udziału poszczególnych źródeł emisji w stężeniach ponadnormatywnych dla pyłu PM₁₀ oraz stężeniach benzo(a)pirenu i arsenu w pyłe wynika konieczność redukcji ich emisji z obszarów przekroczeń stężeń docelowych i dopuszczalnych. Jako działania związane z redukcją emisji powierzchniowej zaproponowano zmiany w zakresie sposobu ogrzewania w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej ze spalania paliw stałych głównie węgla kamiennego, na paliwa gazowe oraz rozwój sieci ciepłowniczej

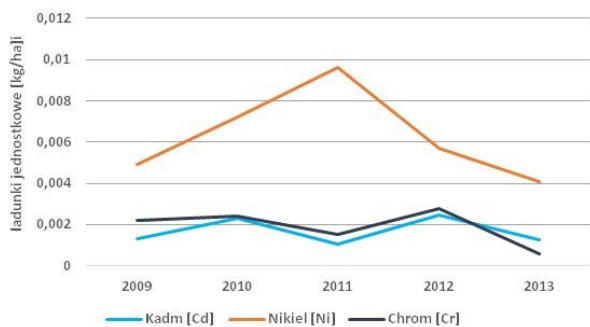
tam gdzie jest to technologicznie i organizacyjnie możliwe. Dodatkowo, jako działanie wpływające również w znacznym stopniu na ograniczenie emisji poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło, zaproponowano prowadzenie inwestycji termomodernizacyjnych w budynkach charakteryzujących się najwyższą energochłonnością. Natomiast przewidywane działania naprawcze pozwalające zredukować na obszarach występowania stężenia arsenu w pyłe, to monitorowanie wielkości jego stężeń oraz podjęcie współpracy z Zarządem Województwa Dolnośląskiego w zakresie ograniczenia emisji ze źródeł punktowych zlokalizowanych poza strefą lubuską, przede wszystkim w powiecie głogowskim.

4. Ocena zanieczyszczenia opadów atmosferycznych i depozycji zanieczyszczeń z opadów do podłoża

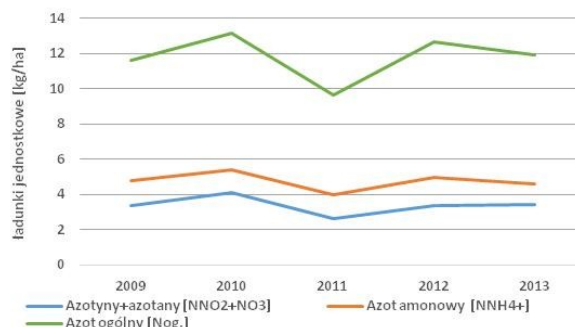
Na podstawie zrealizowanych w 2013 roku badań chemizmu opadów atmosferycznych dokonana została ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża (wykonana przez wrocławski Oddział Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej), przeprowadzona na podstawie danych pomiarowych i analitycznych opadów z 23 stacji monitoringowych (w woj. lubuskim 2 stacje zlokalizowane w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp.) oraz danych pomiarowych ze 162 punktów pomiaru wysokości opadów zlokalizowanych na terenie Polski, w tym 10 na obszarze woj. lubuskiego. Na tej podstawie wykonane zostały mapy rozkładu przestrzennego wysokości opadów oraz stężeń substancji zawartych w opadach wraz z wielkościami ich depozycji (wartości pH, przewodności elektrycznej właściwej, chlorków, siarczanów, azotynów i azotanów, azotu amonowego, azotu ogólnego, fosforu ogólnego, potasu, sodu, wapnia, magnezu, cynku, miedzi, ołowiu, kadmu, niklu, chromu i manganu).

Wartości pH pomierzone w 2013 roku na terenie województwa lubuskiego mieściły się w zakresie 4,04-7,12. W 2013 roku zaobserwowano spadek ilości kwaśnych deszczy w porównaniu do roku ubiegłego o 2%, natomiast ilość kwaśnych deszczy w wieloleciu 2001-2012 wynosiła 58%. Roczny sumaryczny ładunek jednostkowy oznaczanych substancji zdeponowany na obszar województwa lubuskiego wyniósł 41,4 kg/ha i był mniejszy niż średni dla całego obszaru Polski o 15,4%. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek rocznego obciążenia o 13,9%.

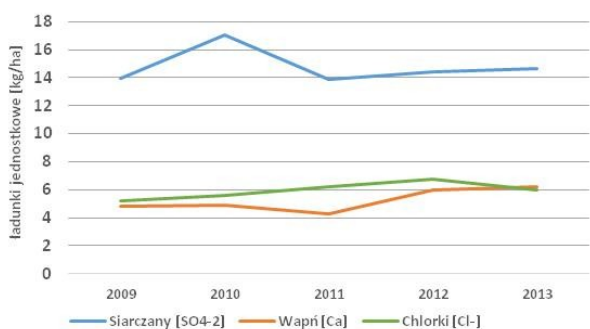
Na wykresach poniżej (rys. 34-39) przedstawiono zmienność w latach 2009-2013 depozytu badanych substancji na obszarze powiatu wschowskiego, natomiast w tabeli 5 zamieszczono szczegółowe informacje dotyczące obciążenia powierzchniowego substancjami zdeponowanymi z opadów atmosferycznych na terenie powiatu wschowskiego w 2013 roku.

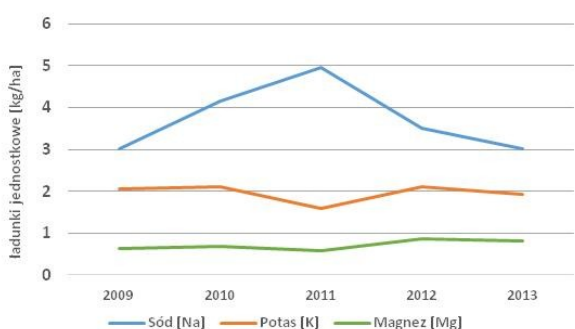
Rys. 34. Depozyt metali: kadmu, niklu i chromu na obszarze powiatu wschowskiego w wieloleciu 2009-2013

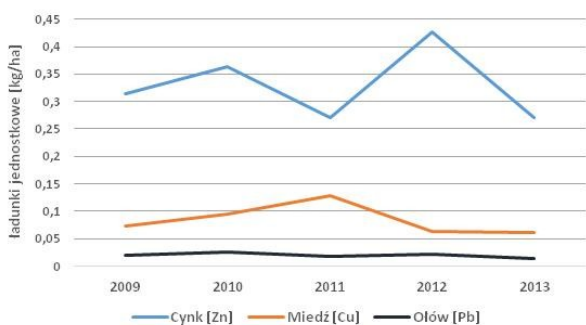
Rys. 35. Depozyt związków azotu na obszarze powiatu wschowskiego w wieloleciu 2009-2013

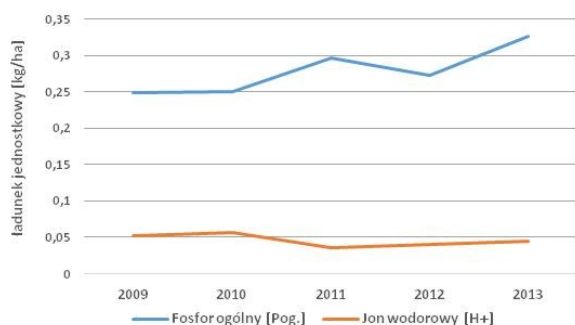
Rys. 36. Depozyt siarczanów, wapnia i chlorków na obszarze powiatu wschowskiego w wieloleciu 2009-2013

Rys. 37. Depozyt sodu, potasu i magnezu na obszarze powiatu wschowskiego w wieloleciu 2009-2013

Rys. 38. Depozyt cynku, miedzi i ołowiu na obszarze powiatu wschowskiego w wieloleciu 2009-2013

Rys. 39. Depozyt fosforu ogólnego i jonów wodorowych na obszarze powiatu wschowskiego w wieloleciu 2009-2013

Tab. 5. Obciążenie powierzchniowe powiatu wschowskiego substancjami wzniesionymi przez opady atmosferyczne w 2013 roku (ładunki jednostkowe w kg/ha* rok i ładunki całkowite w tonach/rok)

Wskaźnik	Ładunek jednostkowy	Ładunek całkowity
	[kg/ha* rok]	[tony/rok]
Siarczany	14,68	2045
Chlorki	5,94	827
Azotyny+azotany	3,40	474
Azot amonowy	4,57	637
Azot ogólny	11,90	1657
Fosfor ogólny	0,326	45,4
Sód	3,01	419
Potas	1,94	270
Wapń	6,06	844
Magnez	0,82	114
Cynk	0,282	3,93
Miedź	0,0606	8,4
Ołów	0,0128	1,78
Kadm	0,00127	0,177
Nikiel	0,0041	0,57
Chrom	0,0006	0,005
Jon wodorowy	0,0242	0,14

Szczegółowe wyniki badań dla województwa lubuskiego z wielolecia i 2013 roku są dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Zielonej Górze: www.zgora.pios.gov.pl.

5. Hałas

W 2013 roku w ramach monitoringu hałasu komunikacyjnego przeprowadzono pomiary na terenie następujących miejscowości: Droszków, Łaz, Zabór (powiat zielonogórski), Miodnica, Gorzupia Dolna, Żagań (powiat żagański), Janczewo, Stare Polichno, Lipki Wielkie (powiat gorzowski) oraz Gościm (powiat strzelecko-drezdenecki).

Ostatnie badania hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu wschowskiego przeprowadzono w roku 2010. Kolejne badania na obszarze powiatu wschowskiego planowane są na rok 2015.

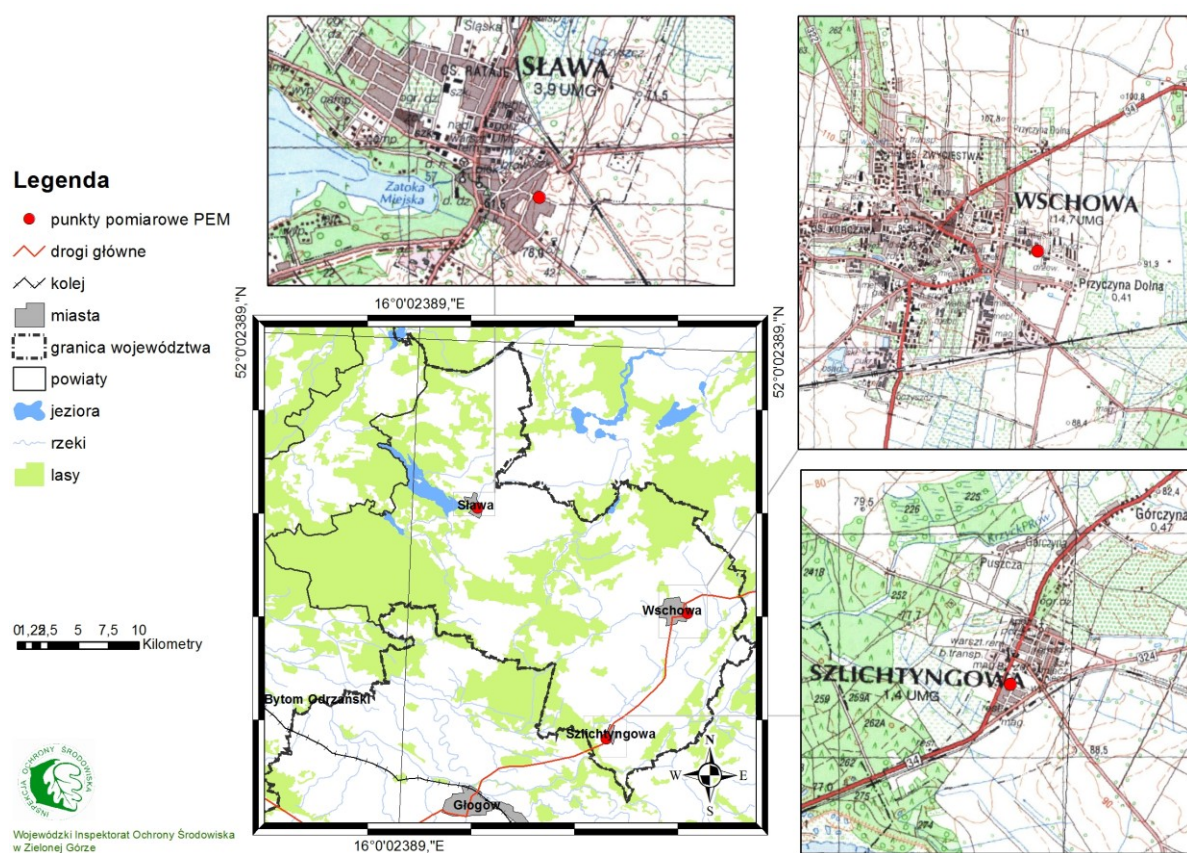
Szczegółowe wyniki badań dla województwa lubuskiego z 2013 roku, jak i lat poprzednich, są dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Zielonej Górze: www.zgora.pios.gov.pl.

6. Pola elektromagnetyczne

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził w 2013 roku badania poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w 45 punktach pomiarowych na obszarze województwa lubuskiego. Pomiarami objęto tereny miast powyżej 50 tys. mieszkańców, pozostałych miast i tereny wiejskie, ustalając na każdym z wymienionych obszarów badawczych po 15 punktów pomiarowych, zlokalizowanych

w miejscach dostępnych dla ludności (zgodnie z definicją zawartą w art. 124 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska). Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z dnia 27 listopada 2007 r., Nr 221, poz. 1645), badania pól elektromagnetycznych prowadzi się cyklicznie, powtarzając pomiary dla tych samych lokalizacji, co trzy lata.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem tutejszy Inspektorat powtórzył badania w tych samych punktach na terenie województwa, co w roku 2010, w tym również na terenie powiatu wschowskiego. Punkty pomiarowe zlokalizowano w pobliżu stacji bazowych telefonii komórkowej, zlokalizowanych we Wschowie, Szlichtyngowej oraz Sławie (rys. 40).

Rys. 40. Lokalizacja punktów pomiarowych PEM na terenie powiatu wschowskiego w 2013 roku

Poziomy natężenia promieniowania elektromagnetycznego w wytypowanych punktach pomiarowych na terenie powiatu wschowskiego osiągnęły w 2013 r., podobnie jak w roku 2010, niskie wartości: 0,79 V/m we Wschowie oraz poniżej 0,4 V/m w Szlichtyngowej i Sławie, przy poziomie dopuszczalnym wynoszącym 7 V/m - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 192 z dnia 14 listopada z 2003 r., poz. 1883). Szczegółowe dane dotyczące pomiarów na terenie powiatu wschowskiego przedstawia tabela (tab. 6).

Tab. 6. Wyniki poziomów promieniowania elektromagnetycznego w powiecie wschowskim w 2010 i 2013 roku

Nr punktu pom.	Miejsce badań	Długość geograficzna	Szerokość geograficzna	Zmierzona składowa elektryczna* [V/m]		% wartości dopuszczalnej	
				2010 r.	2013 r.	2010 r.	2013 r.
1	Wschowa	16°19'41,00"	51°48'02,00"	0,44	0,79	6,3	11,3
2	Szlichtyngowa	16°14'32,00"	51°42'36,00"	0,36	<0,4**	5,1	-
3	Sława	16°04'41,00"	51°52'36,00"	0,44	<0,4**	6,3	-

*Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości, co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz uzyskanych dla punktu pomiarowego.

** Wartość poniżej granicy oznaczalności. W latach 2010 i 2013 użyto różnych sond pomiarowych z różnymi progami wartości oznaczalności.

Pomiary wykonane w 2013 roku na terenie województwa lubuskiego w żadnym punkcie pomiarowym nie wykazały przekroczeń poziomu dopuszczalnego. Zmierzone wartości natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego wahały się w granicach <2,1 – 27,8% wielkości dopuszczalnej.

II Informacje o działalności kontrolnej prowadzonej przez WIOŚ w Zielonej Górze na terenie powiatu nowosolskiego

1. Informacje ogólne

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2012 r., na terenie powiatu wschowskiego prowadziło działalność ogółem 3345 podmiotów gospodarczych, w tym:

- 226 podmiotów - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- 299 podmiotów w branży przemysłowej, w tym 280 w zakresie przetwórstwa przemysłowego,
- 447 podmiotów - budownictwo,
- 866 podmiotów - handel i naprawa pojazdów samochodowych,
- 108 podmiotów - zakwaterowanie i gastronomia,
- 193 podmioty - transport i gospodarka magazynowa,
- 33 podmioty – informacja i komunikacja,
- 339 podmioty w obsłudze rynku nieruchomości.

2. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w powiecie wschowskim

W 2013 roku inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadzili na obszarze powiatu wschowskiego ogółem **47** kontroli, w tym:

- kontrole planowe z wyjazdem w teren – **26**,
- kontrole pozaplanowe z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem – **7** interwencyjnych,
- kontrole w oparciu o dokumentację - **14**,

- o w tym **6** kontrole planowe oraz **8** kontroli pozaplanowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli:

- wydano **18** zarządzeń pokontrolnych,
- nałożono 5 mandatów na łączną kwotę **900 zł**,
- udzielono **9** pouczeń,
- wydano **4** decyzje ustalających administracyjne kary łączne na ogólną kwotę **21 793,83 zł**.

W poniższej tabeli przedstawiamy charakterystykę przeprowadzonych wraz z omówieniem nieprawidłowości i zastosowanymi sankcjami karno-administracyjnymi.

Lp	Nazwa zakładu	Kategoria ryzyka	Data zakończenia kontroli	Nieprawidłowości	Zastosowane sankcje	Rodzaj kontroli
1	ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA MIĘSNEGO "SŁAWA" SP Z O O Przemysłowa 6 A, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	III	2013-03-04			Planowa Problemowa
2	"Jedność" Spółka z o.o. Zielony Rynek 7, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	III	2013-03-22			Planowa Problemowa
3	ARS Longa Sp. z o. o. Przyczyna Dolna 77, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	IV	2013-03-27	<ul style="list-style-type: none"> • W złożonym zestawieniu z ilości wytworzonych odpadów i sposobów postępowania z nimi za rok 2012 nie uwzględniono odpadów o kodzie 08 03 18. • Zakład nie przesłał Lubuskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska sprawozdań z pomiarów ilości i jakości odprowadzanych ścieków. • W roku 2011 wykonano tylko 2 badanie jakości ścieków, a nie 4 badania zgodnie z Decyzją Starosty Wschowskiego. 	Pouczenie Zarządzenie pokontrolne	Planowa Problemowa
4	Handel Opałem, Nawozami i Materiałami Budowlanymi Ewa Opiela Kolejowa 5, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	I	2013-04-15	<ul style="list-style-type: none"> • Brak ujęcia kart przekazania opadów w ewidencji odpadów za rok 2012. • Brak ujęcia w zbiorczym zestawieniu o rodzajach wytwarzanych odpadów i sposobach gospodarowania nimi do Marszałka województwa Lubuskiego samochodów kategorii innej niż M1 i N1. 	Pouczenie Zarządzenie pokontrolne.	Pozaplanowa Problemowa
5	Spółka Komunalna Wschowa Sp. z o.o. Daszyńskiego 10, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	II	2013-03-27			Pozaplanowa Problemowa
6	Fabryka Maszyn "PONAR-REMO" Sp. z o.o. Towarowa 6, 67-400 Wschowa,	IV	2013-04-04			Planowa Problemowa

	gm. Wschowa, Powiat wschowski					
7	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo KGZ Wilków (obiekt nr 47) Gola Drzewiecka Gola Drzewiecka, 67-407 Gola Drzewiecka, gm. Szlichtyngowa, Powiat wschowski	V	2013-03-29			Pozaplanowa Oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych
8	„Promarol-Plus” Sp. z o.o. Ciepeliówek 2, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	II	2013-04-03			Pozaplanowa Oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych
9	Ferma Drobiu Anna i Andrzej Kałużny Przyczyna Dolna 63, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	II	2013-04-03			Pozaplanowa Oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych
10	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Rynek 10, 67-407 Szlichtyngowa, gm. Szlichtyngowa, Powiat wschowski	II	2013-04-04			Pozaplanowa Problemowa
11	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO HANDLOWO USŁUGOWE "ERMA" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ Kandlewo 34, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	V	2013-04-19			Planowa Problemowa
12	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO USŁUGOWE GLASS-POL TOMASZ DUTKA , 67-400 Lgiń 16, gm. Wschowa, Powiat wschowski	IV	2013-05-08	<ul style="list-style-type: none"> Nienaliczanie opłat za korzystanie ze środowiska. 	Mandat Zarządzenie pokontrolne.	Pozaplanowa Problemowa
13	STENA RECYKLING Sp. z o.o. w Warszawie, Oddział we Wschowie K. Wielkiego 23, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	I	2013-05-24	<ul style="list-style-type: none"> W 2012 roku zostały wykonane dwa badania jakości ścieków przemysłowych odprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych, a nie cztery. Próbka ścieków przemysłowych z dnia 24.10.2012 roku wykazała przekroczenie dopuszczalnej wartości ołowiu. 	Zarządzenie pokontrolne.	Planowa Kompleksowa
14	TARCZYŃSKI S.A. Przemysłowa 6, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	IV	2013-06-06	<ul style="list-style-type: none"> Nieprawidłowa klasyfikacja kodu osadu poflotacyjnego z zakładowej podczyszczalni ścieków. Niekompletna ewidencja odpadów, tj. brak kart ewidencji odpadu. Sporządzenie sprawozdania zbiorczego z odpadów za rok 2012 niezgodnie ze stanem rzeczywistym (w związku ze złym sklasyfikowaniem odpadu - osady poflotacyjne z podczyszczalni zakładowej); odpad przekazywany był pod kodem 02 02 03 i 02 02 02 a powinien być przekazywany pod 	Zarządzenie pokontrolne	Planowa Problemowa

				kodek 02 02 04.		
15	Przedsiębiorstwo Rolno Przemysłowo Usługowe "PAROL" , 67-410 Stare Sącze 122, gm. Sława, Powiat wschowski	IV	2013-07-11	<ul style="list-style-type: none"> Nie złożenie Marszałkowi województwa lubuskiego formularzy dot. opłat za korzystanie ze środowiska. Brak pozwolenia na wytwarzanie odpadów. Brak rejestracji w bazie prowadzonej przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i zarządzania emisjami. 	Pouczenie Mandat Zarządzenie pokontrolne.	Planowa Problemowa
16	"WUKOM" Sp. z o.o. Obrońców Warszawy 26, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	V	2013-06-18			Planowa Problemowa
17	Gorzelnia "Lipinki" Lipinki 45a, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	IV	2013-06-20	<ul style="list-style-type: none"> Brak obowiązującego pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie wód pochłodniczych. 	Zarządzenie pokontrolne.	Planowa Problemowa
18	Jacht Klub Zagłębia Miedziowego "CHALKOS" Port Lubiatów, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	IV	2013-07-18			Planowa Problemowa
19	PKN ORLEN S.A., Wschowa, Daszyńskiego Daszyńskiego, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	IV	2013-08-22			Planowa Problemowa
20	Ośrodek Wypoczynkowy "Relax" Tarnów Jezierny, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	III	2013-08-13	<ul style="list-style-type: none"> Nie przesłano wyników automonitoringu jakości ścieków wprowadzanych do środowiska. W latach 2010 - 2012 nie wykonano badań jakości ścieków. 	Pouczenie Zarządzenie pokontrolne Administracyjna kara pieniężna	Planowa Problemowa
21	WIKTORIA KRÓL Sp. z o.o. Słoneczna 51, 67-410 Radzyń, gm. Sława, Powiat wschowski	IV	2013-08-26	<ul style="list-style-type: none"> Brak uregulowanej strony formalno-prawnej poboru wody podziemnej. Nie naliczanie opłat z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska. 	Pouczenie Zarządzenie pokontrolne.	Planowa Problemowa
22	Przedsiębiorstwo Gastronomiczne "POLSMAK" Zajazd "HUBERTUS" Dębowa Łęka 49 A, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	IV	2013-07-24			Planowa Problemowa
23	Ośrodek Wypoczynkowy "Kamila" Odrodzonego Wojska Polskiego 25 c, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	III	2013-08-08	<ul style="list-style-type: none"> Brak realizacji pkt IV ppkt 1. - brak odczytów z wodomierza 	Mandat Zarządzenie pokontrolne.	Planowa Problemowa
24	GRUPA HAJDUK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością PODŁOŻE DO PIECZAREK Spółka komandytowa Cieplówek 1, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	IV	2013-08-13			Planowa Problemowa
25	Gospodarstwo Rolno-Hodowlane	I	2013-09-19			Planowa

	Marianna Majda Wyzanów 1, 67-407 Szlichtyngowa, gm. Szlichtyngowa, Powiat wschowski						Problemowa
26	Ośrodek Wypoczynkowy DĄB 2 Lubogoszcz Dąb 2, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	III	2013-10-03	<ul style="list-style-type: none"> Nie naliczono w kontrolowanym okresie opłat za korzystanie ze środowiska i nie przesłano wykazów do opłat do marszałka województwa oraz do WIOŚ w Zielonej Górze 	Pouczenie Zarządzenie pokontrolne.	Planowa Problemowa	
27	„Promarol-Plus” Sp. z o.o. Ciepeliówek 2, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	II	2013-10-31	<ul style="list-style-type: none"> Nierzetelne sporządzenie zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilościach odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów za rok 2012. 	Zarządzenie pokontrolne. Administracyjna decyzja karna.	Planowa Kompleksowa	
28	Gospodarstwo Rolne Janusz Przydrożny Zamysłów 52, 67-407 Szlichtyngowa, gm. Szlichtyngowa, Powiat wschowski	V	2013-10-29	<ul style="list-style-type: none"> Przewożenie nawozów niezabezpieczonych w sposób, który umożliwiłby rozsypanie się, pylenie lub zamknięcie. 	Mandat Zarządzenie pokontrolne.	Pozaplanowa Problemowa	
29	GENDERKA Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Zakład Produkcyjny we Wschowie ul. Towarowa 5, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	IV	2013-12-02			Planowa Kompleksowa	
30	BIO - ENERGIA Kazimierz Grycz UL. KAZIMIERZA WIELKIEGO 29 c, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	IV	2013-11-27	<ul style="list-style-type: none"> Nie złożono sprawozdania dotyczącego wprowadzania na rynek krajowy produktu w opakowaniach. 	Zarządzenie pokontrolne. Administracyjna decyzja karna.	Planowa Kompleksowa	
31	Gospodarstwo Rolne Janusz Przydrożny Zamysłów 52, 67-407 Szlichtyngowa, gm. Szlichtyngowa, Powiat wschowski	V	2013-12-10	<ul style="list-style-type: none"> Odprowadzenie ścieków do ziemi bez wymaganego stopnia oczyszczania. 	Mandat Zarządzenie pokontrolne.	Pozaplanowa Problemowa	
32	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO USŁUGOWE "ZBIGTAR" Zbigniew Tarka Osowa Sień 55, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	III	2013-11-18	<ul style="list-style-type: none"> Nie informowanie LWIOŚ o planowanym zamiarze stosowania komunalnych osadów ściekowych na gruntach rolnych stanowiących własność Zbigniewa i Barbary Tarka. 	Zarządzenie pokontrolne. Wniosek do sądu o ukaranie	Pozaplanowa Problemowa	
33	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Rynek 10, 67-407 Szlichtyngowa, gm. Szlichtyngowa, Powiat wschowski	II	2013-12-13	<ul style="list-style-type: none"> Nie przekazano w wymaganym terminie wyników pomiarów. Badanie jakości ścieków 	Pouczenie Zarządzenie pokontrolne.	Planowa Problemowa	
34	WIÓREX S.C. Elżbieta Kubicka, Oleg Sidorowicz Tylewice 79, 67-400 Tylewice 79, gm. Wschowa, Powiat wschowski	I	2013-12-02			Planowa Problemowa	
35	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO USŁUGOWE "ZBIGTAR" - składowisko odpadów innych niż	III	2013-12-18	<ul style="list-style-type: none"> Brak realizacji obowiązku prowadzenia monitoringu składowiska odpadów Dryżynie. 	Zarządzenie pokontrolne. Wniosek do sądu o ukaranie	Planowa Problemowa	

	niebezpieczne i obojętne działka nr 272/2, 67-400 Dryżyna, gm. Szlichtyngowa, Powiat wschowski			<ul style="list-style-type: none"> Brak realizacji obowiązku przekazywania wyników monitoringu składowiska odpadów wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska. 		
36	STENA RECYKLING Sp. z o.o. w Warszawie, Oddział we Wschowie K. Wielkiego 23, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	I	2013-12-04			Planowa Oparta na analizie badań automonitoringowych
37	Hodowla i Ubój Indyków "BIODAMA" Sp. z o.o. Przemysłowa 7, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	III	2013-12-20			Planowa Problemowa
38	"BALCERZAK I SPÓŁKA" , 67-410 Wróblów 38, gm. Sława, Powiat wschowski	III	2013-12-12			Planowa Oparta na analizie badań automonitoringowych
39	Gmina Sława Henryka Pięknego 10, 67-400 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	V	2013-12-13			Pozaplanowa Oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych
40	URZĄD MIASTA I GMINY SZLICHTYNGOWA Rynek 1, 67-407 Szlichtyngowa, gm. Szlichtyngowa, Powiat wschowski	V	2013-12-13			Pozaplanowa Oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych
41	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sława Sp. z o.o. ul. Długa 1, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	II	2013-12-16			Planowa Oparta na analizie badań automonitoringowych
42	Gmina Wschowa Rynek1, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	IV	2013-12-16			Pozaplanowa Oparta na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych
43	Spółka Komunalna Wschowa Sp. z o.o. Daszyńskiego 10, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	II	2013-12-17			Planowa Oparta na analizie badań automonitoringowych
44	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Rynek 10, 67-407 Szlichtyngowa, gm. Szlichtyngowa, Powiat wschowski	II	2013-12-18			Planowa Oparta na analizie badań automonitoringowych
45	„Promarol-Plus” Sp. z o.o. Ciepłówek 2, 67-410 Sława, gm. Sława, Powiat wschowski	II	2013-12-20			Planowa Oparta na analizie badań automonitoringowych
46	T-MOBLIE POLSKA S.A. Stacja bazowa 45085 Łysiny dz. nr 78/2, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski	V	2013-12-20			Pozaplanowa Oparta na analizie badań automonitoringowych
47	STENA RECYKLING Sp. z o.o. w Warszawie, Oddział we	I	2013-02-22			Pozaplanowa

Wschowie K. Wielkiego 23, 67-400 Wschowa, gm. Wschowa, Powiat wschowski				Oparta na analizie badań automonitoringowych
--	--	--	--	--

Poniżej w układzie chronologicznym przedstawiamy działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony środowiska w Zielonej Górze podejmowane od września 2012 r. do września 2014 r. w sprawie kontroli działalności firmy PH-U „Zbigtar” Zbigniew Tarka na terenie powiatu wschowskiego.

Działania kontrole podjęto na wniosek Centralnego Biura Antykorupcyjnego wskazującego na zakopywanie odpadów na terenie gruntów rolnych stanowiących własność Państwa Barbary i Zbigniewa Tarki.

1. Przesłuchanie świadka Pana Longina Biwojno w związku z rzekomym zakopywaniem odpadów
na terenie byłej zwirowni w Osowej Sieni –świadek wskazany we wniosku CBA - 17.09.2012 r.
2. Rozpoczęcie czynności kontrolnych w firmie PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka – 24.09.2012 r.
3. Próba kontaktu telefonicznego, mailowego oraz za pośrednictwem faxu z Panem Tarką w sprawie przekazania tutęjszemu Inspektoratowi dokumentacji na potrzeby prowadzonej kontroli w firmie PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka.
4. Pisemne wezwanie dla Pana Tarki do stawienia się w siedzibie tutęjszego Inspektoratu bądź wyznaczenie osoby upoważnionej w celu dostarczenia dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia czynności kontrolnych – 02.10.2012 r.
5. Pismo do Urzędu Marszałkowskiego w sprawie wypełniania przez firmę PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka obowiązku wykonywania sprawozdawczości w zakresie naliczania opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów - 2012-10-08
6. Pismo do WIOŚ w Poznaniu i Wrocławiu w sprawie przekazania informacji o obiektach i instalacjach znajdujących się na terenie tych województw, a obsługiwanych przez firmę PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka - 2012-10-09
7. Pismo do Starostwa Powiatowego we Wschowie w sprawie podjęcia działań w związku z niezgodnym sposobem rekultywacji byłego „dzikiego wysypiska” w Siedlnicy - 2012-10-15
8. Pismo do Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej z wnioskiem o podjęcie stosownych działań w sprawie zalegania znacznej ilości odpadów w bezpośrednim sąsiedztwie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Dryżynie - 2012-10-15

9. Pismo do Urzędu Miasta i Gminy we Wschowie w sprawie podjęcia działań w związku z zaleganiem odpadów na terenie działki Nr 1099 (teren byłego „dzikiego wysypiska śmieci”) w obrębie wsi Siedlnica, gm. Wschowa - 2012-10-15
10. Pismo do Pana Tarki z kolejnym wnioskiem o pisemne wskazanie osoby upoważnionej do reprezentowania podczas prowadzonej przez WIOŚ w Zielonej Górze kontroli – 2012-10-22.
11. Pismo do Starostwa Powiatowego we Wschowie z prośbą o udostępnienie informacji odnośnie wydanych przez Starostę Wschowskiego decyzji na zbieranie, transport, odzysk, unieszkodliwianie wytwarzanie odpadów dla firmy PH-U ZGIBITAR Zbigniew Tarka - 2012-11-05
12. **Zawiadomienie Prokuratury Rejonowej we Wschowie** o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Pana Zbigniewa Tarkę za utrudnianie prowadzonego przez WIOŚ w Zielonej Górze postępowania kontrolnego - 2012-11-06
13. Pismo do Starostwa Powiatowego we Wschowie z prośbą o udostępnienie informacji odnośnie wydanych przez Starostę Wschowskiego koncesji na wydobycie kruszywa naturalnego ze złoża „Osowa Sień” w Osowej Sieni bądź z innych złóż zlokalizowanych w tej miejscowości oraz decyzji na rekultywację powyższych terenów - 2012-11-14
14. Pismo do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w związku z nieotrzymaniem w ustawowym terminie odpowiedzi odnośnie informacji w zakresie naliczania opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów, przekazywanych przez firmę PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka - 2012-11-29
15. Pismo do Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej z prośbą o niezwłoczne poinformowanie tut. Inspektoratu o sposobie załatwienia sprawy dot. nielegalnego składowania odpadów na terenie drogi gminnej w bezpośrednim sąsiedztwie działki Nr 272/2 (teren składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne) w Dryżynie, gm. Szlichtyngowa - 2012-11-30
16. Pismo do Pana Tarki z wnioskiem o natychmiastowe przekazanie do tutejszego Inspektoratu wyników badań gruntów, na których stosowane były komunalne osady ściekowe – 2012-12-04
17. Pismo do Starostwa Powiatowego we Wschowie z wnioskiem o kontrolę realizacji wydanych decyzji na rekultywację terenów zdegradowanych w obszarze gruntów wsi Osowa Sień, działki nr 153/1, 155, 152/4, 159 i 160 - 2012-12-04
18. **Zawiadomienie Prokuratury Rejonowej we Wschowie** o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Pana Zbigniewa Tarkę, jako odpowiedzialnemu za usuwanie odpadów w taki sposób, że może to spowodować zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach oraz za zakopywanie odpadów przywiezionych zza granicy wbrew przepisom, co wyczerpuje znamiona czynu określonego w art.183 § 1 i 4 Kodeksu karnego - 2012-12-06.

19. Przeprowadzenie czynności służbowych połączonych z poborem prób gleby na terenach użytków rolnych, na których stosowane były komunalne osady ściekowe (działki o numerach 438/2, 213, 519/2 oraz 226 w obrębie wsi Osowa Sień) – 2012-12-03.
20. Próba przesłuchania świadka Pana Łynszy w sprawie zakopywania odpadów na terenie byłej żwirowni w Osowej Sieni – 2012-12-03.
21. Pismo do UMiG we Wschowie oraz Komendy Straży Miejskiej we Wschowie w sprawie współpracy przy podejmowanych przez tutejszy Inspektorat czynnościach kontrolnych na terenie powiatu wschowskiego - 2012-12-11.
22. Pismo do Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze z prośbą o poinformowanie tutejszego Inspektoratu o podjętych czynnościach w związku z niedopełnieniem przez firmę PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka z Osowej Sieni obowiązków, o których mowa w art. 37 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185 poz. 1243 z późn. zm.), oraz art. 286 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.) - 2012-12-15.
23. Pismo do Komendanta Powiatowego Policji we Wschowie z prośbą o udzielenie pomocy (wyznaczenie funkcjonariusza w charakterze świadka) w planowanych czynnościach kontrolnych w firmie PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka - 2013-01-03.
24. Pismo do Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze z prośbą o pilne przekazanie informacji o podjętych przez Urząd działaniach w związku z niedopełnieniem przez firmę PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka z Osowej Sieni obowiązków, o których mowa w art. 37 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach - 2013-01-10.
25. Pismo do RDOŚ w Gorzowie Wlkp. z wnioskiem o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji nakładającej obowiązek podjęcia działań naprawczych w związku z zanieczyszczeniem powierzchni ziemi na gruntach rolnych w obrębie wsi Osowa Sień, gmina Wschowa, na których stosowane były komunalne osady ściekowe - 2013-01-14.
26. **Pismo do Prokuratury Rejonowej we Wschowie** z nowymi materiałami dowodowymi (wyniki badań gleb) w sprawie przeciwko PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka - 2013-01-14.
27. Pismo do Starostwa Powiatowego we Wschowie z pytaniem – kto reprezentował firmę PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka w prowadzonym postępowaniu administracyjnym o wydanie decyzji z dnia 07.01.2013 r., znak: SOB.6233.22.2012 udzielającej firmie PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne - 2013-01-14.
28. Pismo do Starostwa Powiatowego we Wschowie informujące, że firma PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka nie wywiązuje się z warunków określonych w decyzjach wydawanych przez Starostę Wschowskiego (brak ewidencji odpadów oraz brak sporządzania rocznych zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów), oraz wnioszek o natychmiastowe poinformowanie

- o wynikach podjętych działań kontrolnych w związku z pismem z dnia 04.12.2012 r., znak: WI.021.1.85.2012.MS - 2013-01-17.
29. Notatka służbowa spisana w związku z przekazywaniem przez Spółkę Komunalną we Wschowie osadów ściekowych firmie PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka w trakcie zalegania pokrywy śnieżnej – 2013-01-21.
30. **Powtórne zawiadomienie Prokuratury Rejonowej we Wschowie** o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Pana Tarkę za utrudnianie prowadzonego przez WIOŚ w Zielonej Górze postępowania kontrolnego - 2013-01-23.
31. Pismo do WIOŚ w Lesznie z prośbą o przekazanie informacji dotyczących działań kontrolnych związanych z eksploatacją instalacji odzysku odpadów – laguna przy oczyszczalni ścieków w Henrykowie (powiat leszczyński), użytkowanej przez firmę PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka. 2013-01-23
32. Zakończenie kontroli w firmie PH-U Zbigtar Zbigniew Tarka – 2013-01-30.
33. Pismo do WIOŚ w Poznaniu z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli pod kątem przekazywania odpadów komunalnych z sortowni w Czempinie firmie PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka - 2013-02-13.
34. Przekazanie pisma z PSSE w Nowej Soli o uprawie roślin, m.in. żyta i kukurydzy na polach nawożonych osadami ściekowymi zlokalizowanych w Osowej Sieni i prawdopodobnego wykorzystania ich na cele paszowe, konsumpcyjne i nasienne do załatwienia według posiadanych właściwości WIW w Zielonej Górze oraz WIORiN w Gorzowie Wlkp. 2013-02-14
35. Pismo do Starostwa Powiatowego w Lesznie z wnioskiem o cofnięcie decyzji Starosty Leszczyńskiego z dnia 1 lipca 2008 r. znak: OS.I.7660-19/08 udzielającej Przedsiębiorstwu Handlowo-Ustługowemu „ZBIGTAR” Zbigniew Tarka pozwolenia na wytwarzanie ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych wraz z zezwoleniem na prowadzenie działalności w zakresie ich odzysku – 2013-02-18.
36. Wniosek do UMiG we Wschowie o podjęcie działań w związku z gromadzeniem odpadów w postaci odsiewki z sortowni odpadów wymieszanej z folią, opakowaniami z tworzyw sztucznych, opakowaniami po napojach oraz z innymi odpadami, w miejscach do tego nieprzeznaczonych tj. na terenie działki nr 152/4 w obrębie wsi Osowa Sień, gmina Wschowa. 2013-02-25.
37. *Postanowieniem z dnia 25.02.2013 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej we Wschowie odmówił wszczęcia dochodzenia w związku z uchylaniem się Zbigniewa Tarki od poddania czynnościom kontrolnym prowadzonym przez WIOŚ w Zielonej Górze. W związku z powyższym **LWIOŚ złożył zażalenie do Sądu Rejonowego w Nowej Soli na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia** w związku z zawiadomieniem LWIOŚ o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez pana Zbigniewa Tarkę za utrudnianie przeprowadzenia kontroli – 2013-03-11.*
38. Pismo do Spółki Komunalnej Wschowa Sp. z o.o. z informacjami o łamaniu przepisów ustawy o odpadach przez PH-U Zbigtar Zbigniew Tarka i podjęciu stosowanych działań wobec ww. podmiotu – 2013-03-12

39. Pisemne wezwanie dla Pana Zbigniewa Tarki do stawienia się w siedzibie tutejszego Inspektoratu bądź wyznaczenie osoby upoważnionej w celu złożenia wyjaśnień i przedstawiania dokumentacji na potrzeby prowadzonych przez WIOŚ w Zielonej Górze działań kontrolnych – 2013-04-05.
40. Pisemne wezwanie dla Pani Barbary Tarki do stawienia się w siedzibie tutejszego Inspektoratu bądź wyznaczenie osoby upoważnionej w celu złożenia wyjaśnień na potrzeby prowadzonych przez WIOŚ w Zielonej Górze działań kontrolnych – 2013-04-05.
41. Wniosek do UMiG we Wschowie oraz PINB we Wschowie o przeprowadzenie kontroli działek nr działki 371/1 i 371/4 w Osowej Sieni w związku z parkowaniem dużej ilości samochodów ciężarowych i ciężkiego sprzętu na nieutwardzonej powierzchni – 2013-04-11.
42. Pismo do WIOŚ w Poznaniu z prośbą o informację o sposobie realizacji przez firmę PH-U ZBIGTAR Zbigniew Tarka obowiązku powiadamiania Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o zamiarze przekazania komunalnych osadów ściekowych władającemu powierzchnią ziemi, na której osady te mają być stosowane, na co najmniej 7 dni przed przekazaniem – 2013-04-22.
43. Pismo do UMiG we Wschowie z wnioskiem o natychmiastowe przekazanie informacji o sposobie załatwienia sprawy magazynowania odpadów w postaci odsiewki z sortowni odpadów wymieszanej z folią, opakowaniami z tworzyw sztucznych, opakowaniami po napojach oraz z innymi odpadami, w miejscach do tego nieprzeznaczonych, tj. na terenie działki nr 152/4 w obrębie wsi Osowa Sień – 2013-04-22.
44. **Wniosek LWIOŚ w Zielonej Górze do Sądu Rejonowego w Nowej Soli** – Wydział Zamiejscowy we Wschowie, o ukaranie Zbigniewa Tarki za wykroczenie z art. 185 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 21) w związku z art. 96 ust. 12 pkt. 5 ww. ustawy, tj. stosowanie komunalnych osadów ściekowych na terenach czasowo zamrożonych i pokrytych śniegiem oraz art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 21) w związku z art. 96 ust. 8 ww. ustawy, tj. nie powiadomienie LWIOŚ o zamiarze przekazania osadów władającemu powierzchnią ziemi, na której te osady mają być stosowane, na co najmniej 7 dni przed przekazaniem - 2013-04-24.
45. Pismo do Starostwa Powiatowego w Lesznie przekazujące interpretację Ministerstwa Środowiska mówiącą, że przedsiębiorca posiadający zezwolenie na odzysk, a nie będący wytwórcą komunalnych osadów ściekowych – którym jest oczyszczalnia ścieków – nie może przejmować praw i obowiązków wynikających z ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, gdyż zgodnie z art. 96 ust. 2, komunalne osady ściekowe mogą być przekazywane do stosowania władającemu powierzchnią ziemi wyłącznie przez wytwórcę tych osadów - 2013-05-27.

46. Wniosek o Komendy Powiatowej Policji we Wschowie o przesłuchanie p. Zbigniewa Tarki w związku ze stosowaniem komunalnych osadów ściekowych na terenach użytków rolnych - 2013-05-27.
47. *Postanowieniem z dnia 04.06.2013 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej we Wschowie umorzył śledztwo w sprawie zakopywania odpadów na terenie byłej żwirowni w Osowej Sieni.* W związku z powyższym **LWIOŚ złożył zażalenie do Sądu Rejonowego w Nowej Soli na postanowienie Prokuratury Rejonowej we Wschowie o umorzeniu śledztwa** ws. zakopywania odpadów na terenie byłej żwirowni w Osowej Sieni – 2013-06-13.
48. **Wniosek do Sądu Rejonowego w Nowej Soli** – Wydział Zamiejscowy we Wschowie o ukaranie Zbigniewa Tarki za wykroczenie z art. 185 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 21) w związku z art. 96 ust. 12 pkt. 5 ww. ustawy, tj. stosowanie komunalnych osadów ściekowych na terenach czasowo zamrożonych i pokrytych śniegiem oraz art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 21) w związku z art. 96 ust. 8 ww. ustawy, tj. nie powiadamianie LWIOŚ o zamiarze przekazania osadów władającemu powierzchnią ziemi, na której te osady mają być stosowane, na co najmniej 7 dni przed przekazaniem – 2013-07-01.
49. *Postanowieniem z dnia 17.06.2013 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej we Wschowie umorzył dochodzenie w sprawie uchylania się Zbigniewa Tarki od poddania czynnościom kontrolnym prowadzonym przez WIOŚ w Zielonej Górze.* W związku z powyższym **LWIOŚ złożył zażalenie do Sądu Rejonowego w Nowej Soli na postanowienie Prokuratury Rejonowej we Wschowie o umorzeniu dochodzenia** ws. utrudniania przez Zbigniewa Tarkę prowadzonej przez WIOŚ w Zielonej Górze kontroli - 2013.07.08 (Działania kontrole z udziałem funkcjonariuszy KPP we Wschowie oraz przedstawicielem UMiG we Wschowie połączone z poborem prób komunalnych osadów ściekowych zdeponowanych w „lagunie” na terenie działki Nr 205 w Osowej Sieni – 2013-07-11.
50. Działania kontrole połączone z poborem prób ścieków zdeponowanych na terenie działki Nr 523 w Osowej Sieni – 2013-09-05.
51. Wniosek do Starostwa Powiatowego we Wschowie o podjęcie działań w związku ze stwierdzonym przekroczeniem wartości dopuszczalnych ilości metali ciężkich w wierzchniej warstwie gruntu na terenie użytków rolnych w obrębie wsi Osowa Sień – 2013.10.13.
52. Wniosek do Starostwa Powiatowego we Wschowie o rozszerzenie prowadzonego postępowania ws. rekultywacji o kolejne działki, w związku ze stwierdzeniem przekroczeń zawartości metali ciężkich w wierzchniej warstwie gleby – 2013-10-18.
53. Działania kontrole połączone z poborem prób komunalnych osadów ściekowych zdeponowanych na terenie działki Nr 429 w Kandlewie – 2013-10-24.
54. Działania kontrole połączone z poborem próby gleby z terenu działki Nr 520 w obrębie wsi Osowa Sień – 2013-11-05.

55. Działania kontrole z udziałem funkcjonariuszy KPP we Wschowie połączone z poborem prób komunalnych osadów ściekowych zdeponowanych na terenie działki Nr 443 w Osowej Sieni – 2013-11-07.
56. Kontrola interwencyjna w firmie PH-U Zbigtar Zbigniew Tarka w związku ze stosowaniem komunalnych osadów ściekowych – 2013-11-18.
57. Wniosek o Komendy Powiatowej Policji we Wschowie o przesłuchanie p. Zbigniewa Tarki w związku ze stosowaniem komunalnych osadów ściekowych na gruntach rolnych – 2013-12-09
58. **Wniosek do Sądu Rejonowego w Nowej Soli** – Wydział Zamiejscowy we Wschowie o ukaranie Zbigniewa Tarki za wykroczenie z art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 21) w związku z art. 96 ust. 8 ww. ustawy, tj. nie powiadomienie LWIOŚ o zamiarze przekazania osadów władającemu powierzchnią ziemi, na której te osady mają być stosowane, na co najmniej 7 dni przed przekazaniem – 2014-01-13
59. Kontrola interwencyjna w firmie PH-U Zbigtar Zbigniew Tarka w związku ze stosowaniem komunalnych osadów ściekowych podczas zalegania pokrywy śnieżnej - 2014-01-27.
60. Wniosek do Komendy Powiatowej Policji we Wschowie o przesłuchanie p. Zbigniewa Tarki w związku ze stosowaniem komunalnych osadów ściekowych na gruntach rolnych 2014-02-11.
61. Działania kontrole na terenie działki Nr 506 w obrębie wsi Wincentowo w związku z deponowaniem komunalnych osadów ściekowych – 2014-02-11.
62. Działania kontrole na terenie działki Nr 205 w obrębie wsi Osowa Sień w związku z deponowaniem nieczystości płynnych – 2014-03-18.
63. Działania kontrole z udziałem funkcjonariuszy KPP we Wschowie połączone z poborem prób komunalnych osadów ściekowych, gleby oraz wody w sąsiedztwie byłej żwirowni w Osowej Sieni – 2014-03-19.
64. Działania kontrole z udziałem funkcjonariuszy KPP we Wschowie połączone z poborem prób komunalnych osadów ściekowych z terenu działki Nr 66 w Osowej Sieni – 2014-03-21.
65. Pisemne wezwanie dla Pana Tarki do stawienia się w siedzibie tutejszego Inspektoratu bądź wyznaczenie osoby upoważnionej, w celu przeprowadzenia kontroli – 2014-03-25.
66. Działania kontrole z udziałem funkcjonariuszy KPP we Wschowie połączone z poborem uśrednionej próby gleby z terenu działki Nr 66 w Osowej Sieni – 2014-04-10
67. Działania kontrole z udziałem funkcjonariuszy KPP we Wschowie połączone z poborem prób komunalnych osadów ściekowych na terenie działki Nr 106/1 w Dębowej Łęce – 2014-05-29.

68. Pisemne wezwanie dla Pana Tarki do stawienia się w siedzibie tutejszego Inspektoratu bądź wyznaczenie osoby upoważnionej, w celu przeprowadzenia kontroli – 2014-06-02.
69. Kontrola interwencyjna firmy PH-U Zbigtar Zbigniew Tarka w związku z deponowaniem komunalnych osadów ściekowych na gruntach rolnych w Osowej Sieni i Dębowej Łęce - 2014-06-12.
70. **Wniosek do Sądu Rejonowego w Nowej Soli** – Wydział Zamiejscowy we Wschowie o ukaranie Zbigniewa Tarki za wykroczenie z art. 185 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 21) w związku z art. 96 ust. 12 pkt. 5 ww. ustawy, tj. stosowanie komunalnych osadów ściekowych na terenach czasowo zamarzniętych i pokrytych śniegiem oraz art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 21) w związku z art. 96 ust. 8 ww. ustawy, tj. nie powiadamianie LWIOŚ o zamiarze przekazania osadów władającemu powierzchnią ziemi, na której te osady mają być stosowane, na co najmniej 7 dni przed przekazaniem – 2014-07-31.
71. *Postanowieniem z dnia 11.09.2014 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej we Wschowie umorzył śledztwo w sprawie zakopywania odpadów na terenie byłej żwirowni w Osowej Sieni.*
72. Pismo do Starostwa Powiatowego w Lesznie z informacją o łamaniu warunków decyzji Starosty Leszczyńskiego wydanej dla PH-U Zbigtar Zbigniew Tarka - 2014-10-06.

Podsumowując działania Inspekcji w ostatnich latach można stwierdzić, że nastąpiła wzmocniona kontrola przedsiębiorstwa ZBIGTAR w zakresie stosowania komunalnych osadów ściekowych. Dzięki działaniom WIOŚ w Zielonej Górze wiele instytucji rządowych i samorządowych podjęło działania wobec przedsiębiorcy.

Następstwem tych działań było między innymi wykrycie przekroczeń metali ciężkich w glebie, na których stosowane były osady ściekowe przez ZBIGTAR, i zapobieżenie we współpracy z Starostą wschowskim dalszej degradacji gruntu.

Na wniosek Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, skierowany do Prokuratury Rejonowej we Wschowie, przeprowadzono badania środowiska gruntowo-wodnego w obszarze rekultywowanego wyrobiska poeksploatacyjnego w Osowej Sieni w celu zlokalizowania potencjalnego zanieczyszczenia wskazywanego przez mieszkańców wsi Osowa Sień. Przeprowadzone badanie przez powołanych biegłych nie potwierdziły występowania zanieczyszczeń stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska. Wobec powyższego Prokuratura umorzyła prowadzone postępowanie. Zaznaczyć należy, iż nowe dowody w sprawie mogą stanowić podstawę do wznowienia umorzonego postępowania. Wyrobisko zostało zrehabilitowane z przyjętym wcześniej kierunkiem rekultywacji.

Informujemy, że trzy wnioski o ukaranie Pana Zbigniewa Tarki, dotyczące udokumentowanych przez inspektorów WIOŚ Zielona Góra wykroczeń z zakresu

gospodarowania komunalnymi osadami ściekowymi i gospodarowania odpadami są w fazie rozpatrywania przez sąd.

Aktualnie inspektorzy WIOŚ w Zielonej Górze prowadzą działania wspólnie z przedstawicielami służb z woj. wielkopolskiego w celu ustalenia zgodności z prawem przemieszczania komunalnych osadów ściekowych. Po raz kolejny zawnioskowano do Starosty Leszczyńskiego o cofnięcie decyzji wydanej dla PH-U Zbigtar.

Ponadto przekazujemy informacje dotyczące kontroli składowiska odpadów w Dryżynie, eksploatowanego przez Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe ZBIGTAR Zbigniew Tarka, Osowa Sień 55, 67-400 Osowa Sień.

I. Postępowanie kontrolne

Kontrolę składowiska odpadów w Dryżynie przeprowadzono w okresie 03.12.2013r.- 18.12.2013r.

Celem kontroli było:

- sprawdzenie stopnia przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych dotyczących ochrony środowiska przez prowadzącego instalację,
- sprawdzenie realizacji przez gminy zadań dotyczących zamykania składowisk odpadów komunalnych.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak realizacji obowiązku prowadzenia monitoringu składowiska odpadów Dryżynie - obowiązek wynika z art. 124 ust 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21 z późn. zm.)
- brak realizacji obowiązku przekazywania wyników monitoringu składowiska odpadów wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska - obowiązek wynika z art. 124 ust 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21 z późn. zm.).

II. Wykaz czynności pokontrolnych

1. Dnia 20 grudnia 2013r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wystąpił do Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze o przedstawienie szczegółowych wyjaśnień dotyczących postępowania prowadzonego przez Urząd Marszałkowski w Zielonej Górze, wynikającego z art. 146 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21 z późn. zm.), a będącego następstwem pisma z dnia 14 marca 2013 r. (znak:DW.II.7241.2.1.2013), które skierowane zostało przez Urząd Marszałkowski w Zielonej Górze do Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego ZBIGTAR, Osowa Sień 55, 67-400 Osowa Sień. Wniesiono również o przedstawienie stanowiska Lubuskiego Urzędu Marszałkowskiego związanego z pismem Urzędu Miasta i Gminy w Szlichtyngowej (znak: RIOŚiM-623.1.2013.AM) skierowanym do Marszałka Województwa Lubuskiego dnia 22 marca 2013 r.

W odpowiedzi na powyższe pismo otrzymano informację, że Marszałek Województwa Lubuskiego przychylił się do wniosku Burmistrza Miasta i Gminy Szlichtyngowa i odstąpił od procedury zamknięcia składowiska.

2. Dnia 20 grudnia 2013 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wystąpił Do Urzędu Miasta i Gminy Szlichtyngowa o niezwłoczne przedłożenie informacji o sposobie nadzoru przez Burmistrza Miasta i Gminy Szlichtyngowa nad przedsiębiorcą dzierżawiącym i eksploatującym instalację do składowania odpadów w powiązaniu z zapisami przedmiotowej umowy dzierżawy oraz przepisami prawa.

Pismo pozostało bez odpowiedzi.

3. Dnia 14 stycznia 2014r. Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał zarządzenie pokontrolne, w którym zobligował Pana Zbigniewa Tarkę do
  - obowiązku prowadzenia monitoringu składowiska odpadów Dryżynie;
  - przekazywania wyników monitoringu składowiska odpadów wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska

4. Dnia 24 stycznia 2014r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli przeprowadzonej w grudniu 2013r. **skierował do Sądu Rejonowego w Nowej Soli wniosek o ukaranie Pana Zbigniewa Tarki**. Wniosek został uzupełniony o wymagane dokumenty 7 października 2014r.

5. Dnia 28 lutego 2014r. Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wezwał Pana Zbigniewa Tarkę do przedłożenia wymaganych informacji o podjętych działaniach służących wyeliminowaniu wskazanych w zarządzeniu pokontrolnym z dnia 14 stycznia 2014r. nieprawidłowości.

W następstwie wezwania Pani Barbara Tarka (żona Zbigniewa Tarki) dnia 7 kwietnia 2014r. przedstawiła zwolnienia lekarskie Pana Zbigniewa Tarki i złożyła wyjaśnienia zawarte w notatce służbowej.

6. Dnia 4 kwietnia 2014r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przekazał Wojewodzie Lubuskiemu informacje dotyczące składowiska odpadów w Dryżynie, w którym wskazał, że obiekt ten nie spełnia wymaganych standardów określonych dla instalacji do składowania odpadów.

7. Dnia 14 kwietnia 2014r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze złożył wniosek do Komendy Powiatowej Policji we Wschowie o przesłuchanie Pana Zbigniewa Tarki celem przedstawienia wszelkich niezbędnych dowodów do ukarania przez Sąd Rejonowy w Nowej Soli.

Odpowiedź Policji z dnia 23 kwietnia 2014r. wskazuje na niemożliwość przesłuchania Pana Zbigniewa Tarki ze względu na ciągłe przebywanie na zwolnieniu lekarskim. Dnia 29 lipca 2014r. Komenda Powiatowa Policji we Wschowie przedstawiła protokół z przesłuchania.

8. Dnia 22 maja 2014r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przekazał Prokuraturze Rejonowej we Wschowie dokumenty związane z kontrolą przeprowadzoną w grudniu 2013r. na terenie składowiska w Dryżynie.

Reasumując w następstwie przeprowadzonych działań kontrolnych WIOŚ w Zielonej Górze ze względu na niespełnianie przez składowisko wymogów technicznych obowiązujących dla tego typu obiektów wystąpił do właściwego organu ochrony środowiska – Marszałka Województwa Lubuskiego o zamknięcie składowiska. Postępowanie administracyjne w tej sprawie jest w toku.

Ponadto Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wystąpił do Sądu Rejonowego w Nowej Soli z wnioskiem o ukaranie, prowadzącego instalację, za brak realizacji obowiązkowego monitoringu składowiska.

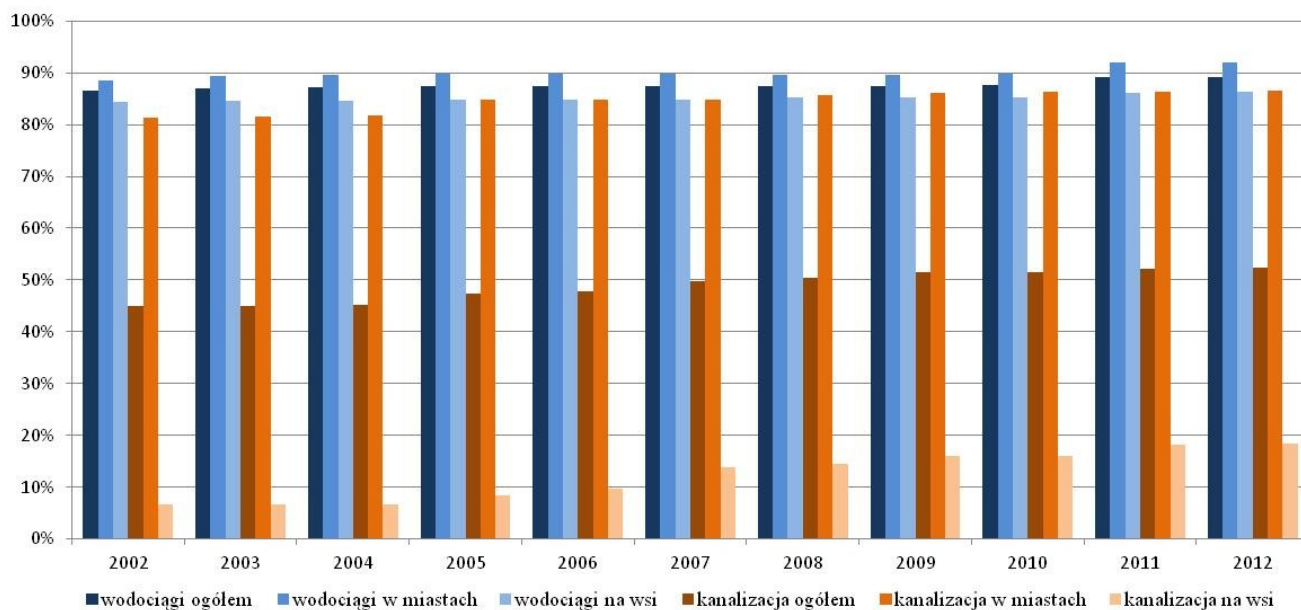
3. Gospodarka wodno-ściekowa

Podobnie jak w całym województwie, także w powiecie wschowskim występuje problem braku kompleksowych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

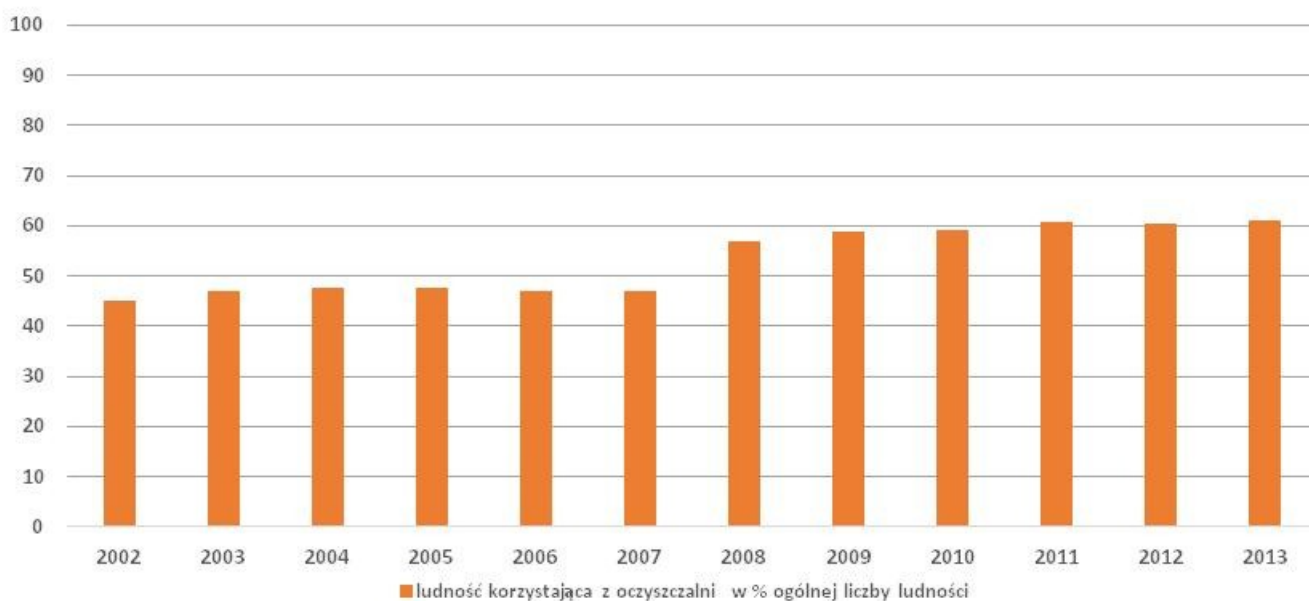
Według danych statystycznych, na koniec 2013 r. długość sieci wodociągowej na terenie województwa lubuskiego (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych) wynosiła 6730,5 km, natomiast długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 3315,0 km. Długość sieci wodociągowej w powiecie wschowskim wynosiła 297,1 km (na koniec 2012 r. - 295,9 km), natomiast długość sieci kanalizacyjnej – 137,6 km (na koniec 2012 r. – 137,1 km).

W 2012 roku 89,2% ogółu ludności w powiecie wschowskim korzystało z sieci wodociągowej, przy czym 92,1% w miastach, natomiast na wsiach 86,3% ludności. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 52,3% ogółu ludności w powiecie, przy czym w miastach wartość ta wynosiła 86,5%, natomiast na wsiach 18,5% (rys. 41). Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w powiecie wschowskim w 2013 roku wynosiła 61,2% ogółu ludności powiatu (w 2012 r. - 60,4%, rys. 42) .

Rys. 41. Odsetek korzystających z instalacji wod-kan. w latach 2002-2012 w odniesieniu do ogółu ludności w powiecie wschowskim (źródło: GUS)

Rys. 42. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w latach 2002-2013 w stosunku do ogólnej liczby ludności w powiecie wschowskim (źródło: GUS)

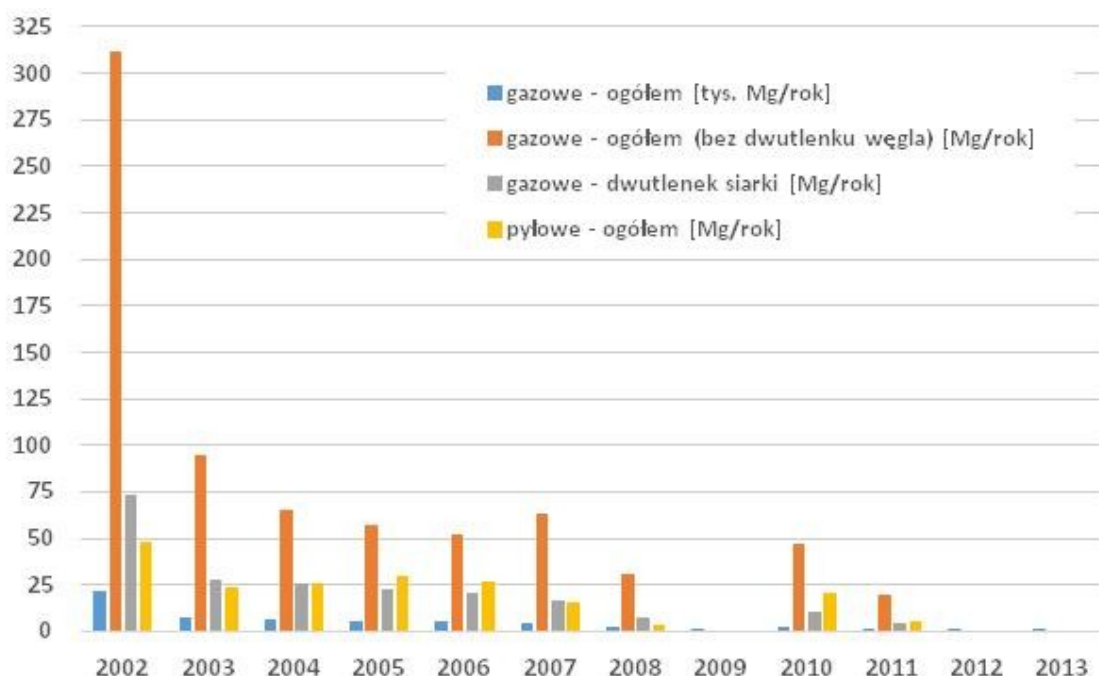
Taki stan infrastruktury rodzi określone problemy związane między innymi z możliwością zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz zapewnieniem prawidłowej eksploatacji istniejących oczyszczalni ścieków, w związku z dowożeniem do nich nieświeżych ścieków z miejscowości nieposiadających kanalizacji.

4. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza w województwie lubuskim (także w powiecie wschowskim) jest tzw. emisja niska związana ze stosowaniem paliw o niskiej jakości oraz emisja związana z działalnością małych zakładów, które nie podlegają obowiązkowi posiadania pozwolenia na emisję do powietrza gazów i pyłów.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w województwie lubuskim na koniec 2013 r. wynosiła ogółem - 1110 Mg/rok (rys. 43). Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem wynosiła 2009,5 tys. Mg/rok (w powiecie wschowskim – 438 Mg/rok), ogółem bez dwutlenku węgla – 23662 Mg/rok (w powiecie wschowskim - brak danych), w tym dwutlenku siarki - 2282 Mg/rok (w powiecie wschowskim - brak danych).

Dodatkowym problemem wpływającym na jakość powietrza jest spalanie wszelkiego rodzaju odpadów domowych, powodujące emisje silnie toksycznych zanieczyszczeń, jak np. benzo(a)piren.

Rys. 43. Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza w latach 1996-2013 przez zakłady szczególnie uciążliwe w powiecie nowosolskim (źródło: GUS)

W miastach istotnym problemem są także zanieczyszczenia związane z komunikacją samochodową. Szczególne znaczenia nabiera tu budowa obwodnic i „wyprowadzenie” ruchu komunikacyjnego poza centra miast, celem ograniczenia kumulowania się w nich zanieczyszczeń pochodzących z różnych źródeł.